

2014/1.

KÜRTSZÓ

„A HETEDIK ANGYAL IS KÜRTÖLT, ÉS NAGY SZÓZATOK
LŐNEK A MENNYBEN..”

FENEVAD ÉS GERLICE

EGY ENGEDETLEN PRÓFÉTA

MEGÚJULÁS ÉS REFORMÁCIÓ

A „LOPAKODÓ”
VASÁRNAPTÖRVÉNY

A „SZILÁRD ALAP”
KÉTFÉLE ÉRTELMEZÉSE

KÖNNYŰ KERESZTÉNY ZENE?

3. szám

Kedves Testvérek!

A *Kürtszó* harmadik számát tarthatjátok a kezetekben. Az elmúlt hetekben örömmel fogadtuk leveleiteket és szóbeli nyilatkozataitokat, amelyekkel eddigi számainkat értékeltétek. Nagy örömünk az is, hogy tapasztalataitokat szintén megírtátok – ezek közül néhány meg is jelenik ebben a számban. Továbbra is várjuk az ilyen beszámolókat éppúgy, mint javaslataitokat, gondolataitokat.

A 2014-es év kezdetén szeretnénk újra olyan írásokkal jelentkezni, amelyek rámutatnak az egyre sokasodó „idők jeleire”, az újabb eseményekre, amelyek Jézus eljövetele közelségének a komolyan vételére készítetnek, megemlékezve kijelentéséről: „*A fügefáról vegyétek pedig a példát: mikor az ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár: Azonképpen ti is, mikor mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.*” (Mt 24,32–33)

Annak tudata, hogy az isteni dicsőségben megjelenő Megváltó „az ajtó előtt áll”, mély önvizsgálatra serkent, hogy fedezzük a „sötét foltokat” jellemünkben, s mi magunk könnyörögjünk Isten megtisztításáért és a Szentlélek korai esőjében való részesülésért. Egyedül csak a Szentlélek segítségével végezhetjük be a magvetés munkáját, amely olyannyira sürgős, hiszen a késői eső kiárasztásának is a küszöbön kell állnia.

Isten sok figyelmeztetése, szeretetteljes kérése értünk van, hiszen nem elég csak várnunk a Völegényt, hanem tartalék olajról is gondoskodnunk kell, hogy valamiképpen „*váratlanul reánk ne jöjjön az a nap*”. Pál apostol buzdítása így hangzik: „*Ti, atyámfiai, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módra lephetne meg titeket. Ti mindnyájan világosság fiai, a nappal fiai vagytok, nem vagytok az éjszakaié, sem a sötétségé! Ne is aludjunk azért, mint egyebek, hanem legyünk éberek és józanok! ...Legyünk éberek, felöltözvén a hitnek és szeretetnek mellvasába, és sisak gyanánt az üdvösségnek reménységébe.*” (1Thess 5,4–8)

Kívánjuk, hogy a lap mostani számában közölt írások mindenkit segítsenek a felkészülésben, a fentiek szerint!

Emlékezés

- Megemlékezés egy példamutató életű testvérünkről 2

Az Ige mellett

- Fenevad és gerlice 3

A Bizonyágtételeket olvasva

- A laodiceai gyülekezet 4

Időszerű gondolatok

- Egy engedetlen próféta halálának tanulságai (1Kir 13,1–30) 5

Hit általi megigazulás

- Megújulás és reformáció 9
- A táboron kívül 12

Az idők jelei

- A „lopakodó” vasárnaptörvény 16
- Szembesülés egy aktuális kérdéssel 18

Vallásszabadság

- A „szilárd alap” kétféle értelmezése 21

Igaz gondolatok

- Idézetek 24

Kitekintő

- Könnyű keresztény zene? 2. rész 25

Tapasztalatok

- Az elmúlt esztendő könyvterjesztési tapasztalataiból 29
- Az Úr hűsége 30
- Erő – erőtlenség által 31

Belső használatra szánt kiadvány. A fenntartásra adományokat köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon: **VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004**. Szerkesztők: Reisinger János, Vankó Zsuzsa, Buda Júlia. Elérhetőségeink: www.kurtszo.hu; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu. További számok igényelhetők az alábbi telefonszámon: **06-30/619-5901**; illetve elektronikusan, a fenti e-mail címen. A kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk a kérdéseket és a *Tapasztalatok* rovatba szánt leveleket is.

Megemlékezés egy példamutató életű testvérünkről

Egy kedves testvérünkről emlékezem meg, aki ez év elején, váratlan gyorsasággal távozott el közülünk. Margitfalvi Terikéről van szó, aki közösségünk életében példátlanul kiterjedt és lelkiismeretes munkát végzett az evangélium terjesztésében. Alig két hét alatt fordult válságosra állapota, és a budapesti Nyíró Gyula Kórházban halt meg február 6-án, 63 éves korában.

Terike ősei közül egyesek Spanyolországból, a szefárdok közül érkeztek a mi keleti vidékünkre. Nagyszülei adventisták voltak, szülei azonban tűzzel-vassal küzdöttek mindenféle vallásosság ellen, neki azt is megtiltották, hogy templom vagy gyülekezet közelébe menjen. A rendszerváltás után az egyik napilap egy rovatát olvasva bátorságot vett, hogy egy újságíróhoz forduljon. Ennek nyomán kezdett tovább keresni, és 1993-ban beiratkozott a Sola Scriptura Főiskolára. Nagy szorgalommal vetette magát tanulmányába, már túl negyvenedik életévén. A főiskolát sikeresen fejezte be, 1996-ban. Nagyon érdekes szakdolgozati témát választott: Arról írt, hogy Pál apostol miként lépett fel személyesen és írásai-ban, hogyan volt megértő és gyengéd a hétköznapi életben, s miért volt határozott, erőteljes leveleiben és az írásos érintkezés során.

Felfigyeltem Terike érdeklődésére, és csakhamar örömmel tudtam meg, hogy keresztségi felkészítésre is jelentkezett. Bárhol megfordult, minden gyülekezetben tevékeny részt vállalt – akár a könyvterjesztésben, akár a gyermektanításban, akár kirándulások és tárlatvezetések szervezésében. Az utóbbi 10-15 évben az Olta-lom Alapítvány minden munkájában oroszlánrészt vállalt. Pontos és lelkiismeretes volt, a hitből fakadó kötelességteljesítés mindig szent volt előtte. Amit ma kértünk tőle, tegnapi készítette el, olyan gyorsan dolgozott. Helyzetfelismerései bámulatra méltóak voltak, a legnehezebb emberek látogatását

is mindig készséggel vállalta, fáradhatatlan volt az elesettek megsegítésében és a vendégek fogadásában. Az Angyalföldért Egyesületben évek óta tartott bibliai előadásokat, legyőzve dadogását, félszességét, tartózkodását.

Mindannyian mélyen gyászoljuk, akik szerettük és kapcsolatban voltunk vele, Jelenések könyve 14,13 versével: „*És hallék az égből szöveget, amely ezt mondja vala nékem: Írd meg: Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugszanak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.*”

Reisinger János

Búcsú Terikétől

Itt szalad angyalföldi zajban,
Biceg a Benczúr-forgatagban,
Emitt könyvet árul, kazettát,
Asztalán a Sola Scripturán.

Elő is ad, győzve dadogásán,
Igéért küzd, azt jól feltárván,
Ügyet, gondot szívén hordozván,
Intéz gyorsan, mit se halasztván.

Szolgálni kért az égi törvény,
Mít tusakodva megismertél.
Majd baj tört rád, mit félve láttunk.

Ki teszi majd, amit te tettél,
Ki végzi azt, mit te végeztél?
– Nyugodj békében, drága társunk.

2014. február 06.

FENEVAD ÉS GERLICE

„Emlékezzél meg a te gyülekezetéről, amelyet régen szereztél, és amelyet megváltottál: a te örökségednek részéről, a Sion hegyéről, amelyen lakozol! Lépj fel a teljes pusztaságba, mindent tönkretett az ellenség a szent helyen! ... Pedig Isten az én királyom eleitől fogva, aki szabadításokat művel e föld közepette... Ne adjad a fenevadnak a te gerlicédnek lelkét, szegényeidnek gyülekezetéről ne feledkezzél meg végképpen!”

(Zsolt 74,2–3.12.19)

A Szentírás jelképei között az egyik legismertebb a fenevad jelképe. Van mélységből feljövő fenevad (Jel 11. fej.), földből feljövő fenevad (Jel 13. fej.), és vannak a tengerből feljövő fenevadok. Az utóbbiak közül az egyik kiváltképpen „a fenevad”, amely semmilyen más állathoz nem hasonlítható, „iszonyú fenevad”. Jelenések könyve 13. fejezetében úgy jelenik meg, mint ami az összes többi tengerből feljövő fenevad jellegzetességeit egyesíti magában. Több történelmi szakasza is van e hatalom uralmának. A bibliai jövendölések különválasztják, de egybe is kötik hasonlóságaik alapján az ókori Rómát, vagyis a pogány császári hatalmat, és a középkori Rómát, vagyis a belőle titokzatosan, „kis szarvként” kinövő pápai hatalmat. Arról is szólnak a próféciaik, hogy a „kis szarv” 1260 esztendő között

ri uralma végén halálos sebet kap, de a vég idején begyógyul ez a seb, és a végidőben meghatározó szerepe lesz az újjáéledő pápaságnak.

E hatalom lényeges eleme az állam és az egyház összekapcsolása, a két hatalom érdekeinek közös nevezőre hozása, és ennek jegyében a két szervezet egyazon mintára való felépítése. A világon uralkodó politikai rend a piramishoz hasonló. Legfelül van az, aki a legtöbb hatalmat tudta megszerezni, így ő maga parancsol, ő rendelkezik mindennel és mindenkivel. A Római Birodalommal szövetkező keresztény egyház ezt a szervezeti mintát vette át a constantinusi fordulat után. A világi hierarchia mellett kialakult az egyházi alá-fölérendeltség is a trón és az oltár szövetségében. Ez az időszak gyászos fejlményeket értelt a középkori Európa számára. Mégis, most, hogy a középkor után még viharosabb kétháromszáz esztendő telt el, a régi torz korszak megszépítő távolságba került. Kosztolányival szólva, a „kancsal emlék szépíti tovább”, és „ezüstté bűvöl minden pocso lyát”. Így jutunk el odáig, hogy a béke és a rend után vágyakozó emberiség „imádva követi” a fenevadat, mely szeretetet, békességet, megállapodottságot ígér.

Van azonban gerlice is ebben a világban. Vannak, akik a Báránnyhoz akarnak hasonlóná válni. Jézus hozzájuk intézett felhívása így hangzik, további hasonló szimbólumokat alkalmazva: „Ímé, én elbocsátlak titeket, mint juhokat a

farkasok közé; legyetek azért okosak mint a kígyók és szelídek mint a galambok.” (Mt 10,16) Küldetésük elvégzéséhez csakis az adhat nekik bátorságot, erőt és reményt, ha szüntelenül száll fohászuk a közbenjáró Krisztushoz, aki jó Pásztorként az egyház igazi feje: „Ne adjad a fenevadnak a te gerlicédnek lelkét!”

Nemcsak az egyéni életre vonatkozó kijelentés ez, hanem Isten népe egyházi rendjének és szervezetének fölépítésére nézve is irányt mutat. Ez a felépülés nem lehet hierarchikus, nem lehet a világhoz és más egyházakhoz hasonló. Csaknem minden egyház a fenevad szerkezete szerint épül fel. Évtizedekkel ezelőtt megírta már Paolo Ricca valdens teológus, hogy a protestáns közösségekben is „törpepápák” vannak. Isten egyházában azonban nem honosodhat meg ilyesmi. Ezt a közösséget maga Jézus vezeti, hiszen „vérével szerezte” (Ap csel 20,28). A gerlicék, a galambok, a juhok olyan vezetést igényelnek, amilyen Krisztusé, a jó Pásztoré. Csakis Vele való kapcsolatuk tudja megtartani őket ebben a világban. Ő pedig nem csupán megtartja őket, de égi erővel is felruhazza ahhoz, hogy a fenevad ellenében is képviseljék Isten végidő emberiségének szóló üzenetét.

„Ne adjad a fenevadnak a te gerlicéd lelkét...”

(Zsolt 74,19)

Reisinger János

A Bizonyágtételeket olvasva

A laodiceai gyülekezet

„Emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened immár negyven esztendeig a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvaló legyen, mi van a te szívedben: vajon megtartod-e az Ő parancsolatait, vagy nem?”

(5Móz 8,2)

Isten próbára teszi népét. Jézus türelmes, és nem vet ki minket azonnal a szájából. Az angyal így szólt: „Ő most mérlegre helyezi népét.” Ha az üzenet rövid időre szólt volna – ahogyan sokan felté-

teleztük –, nem maradt volna idő jellemünk fejlesztésére. Sokan érzelmeik szerint éltek, nem pedig elveik és hitük szerint. Ez az ünneplés, félelmetes üzenet sokakat felrázott. Hatott érzéseikre és felkeltette félelmüket, de nem végezte el az Isten által meghatározott feladatát. Isten a szívbe lát. Hogy magukat nehogy megtevessék, hagyja, hogy népének izgalma elmúljon, s utána próbára teszi őket, hogy engednek-e a hű Tanúbizonyás tanácsának.

Isten lépésről lépésre vezeti népét. Különböző próbákat enged meg az életükben azzal a céllal, hogy felszínre hozza, mi lakik a szívükben. Van, aki megállja helyét az egyik próbában, de elbukik a másikban. Isten minden próbában megvizsgálja őket, mindig kissé alaposabban. Ha valaki Isten emberének vallja magát, és ellenáll ennek a tisztító munkának, az figyelmeztetés számára, hogy még hosszú út áll előtte, amíg úrrá lehet magán, feltéve, ha nem szeretné, hogy az Úr kivesse őt a szájából. Az angyal így szólt: „Az Úr mind mélyebben és alaposabban fogja végezni munkáját, hogy megpróbálja az Ő népét.”

Vannak, akik hajlandók elfogadni valamely isteni elvet, de a következő próbánál visszariadnak, mert rájönnek, hogy valamely melengetett bálványukat érinti. Itt van alkalmuk meglátni, mi lakik a szívükben, mi zárja ki onnan Jézust. Valamit többre becsülnek az igazságnál, és nem készek befogadni Krisztust. Isten

megvizsgál, és próbára tesz egy ideig, hogy lássa: hajlandóak vagyunk-e lemondani bálványainkról, és engedelmeskedni az igaz Tanú tanácsának. Ha valaki nem hagyja, hogy az igazság megtisztítsa, ha nem hajlandó legyőzni önzését, büszkeségét, szenvedélyeit és gonosz jellemvonásait, ezzel elűzi Isten angyalait, akik nem óvhatják többé a gonosz angyaloktól. Akik megállnak minden vizsgán, és győznek, bármibe kerüljön is, azok engedelmeskednek a hű és igaz Tanúbizonyás tanácsának, s ők részesülnek majd a késői esőben, így felkészültek az elváltozásra.

Isten megpróbálja evilági népét. Ez az előkészület helye arra, hogy jelenlétébe kerülhessünk. A földi világ utolsó napjaiban minden emberen látszani fog, milyen hatalom uralja szívét és irányítja cselekedeteit. Ha ez az isteni igazság hatalma, az jó cselekedeteket fog eredményezni. Felemeli befogadját, és nemes lelkűvé, nagylelkűvé teszi, akárcsak mennyei Ura. Azonban ha gonosz angyalok uralják szívét, az sokféleképp nyilvánvaló lesz. A gyümölcsei önzőség, kapzsiság, gőgösség és gonosz szenvedélyek lesznek.

(...)

Fiatalok és idősek! Isten most próbál meg benneteket. Most döntitek el örök sorsotokat.

(Ellen White: *Bizonyágtételek a gyülekezeteknek*, I. köt., 5. fej., 186–189. o., az eredeti számozás szerint)

Egy engedetlen próféta halálának tanulságai (1Kir 13,1–30)

Történetünk közvetlenül Izrael kettészakadása után játszódik. Ebben az időben Salamon fia, Roboám csak a déli országrész, Júda felett uralkodik, míg Észak-Izrael felett Jeroboám a király. Az a Jeroboám, akit még Salamon emelt magas tisztségre, és aki elszakította az északi törzseket, létrehozva ezzel Észak-Izraelt. Jeroboám új vallást hoz létre, aranyborjúkat csináltat, Béthelben és Dánban állíttat fel oltárokat, új ünnepeket rendel el. Az Isten szeretetét bizonyítja, hogy ennek ellenére elküldi hozzá prófétáját a déli országrészből, Júdából, hogy megfeddje az elhajlást. Itt vesszük fel az események fonalát...

Mi volt „Isten emberének” a küldetése, és hogyan teljesítette azt?

A prófétának le kellett mennie a bétheli oltárhoz, és fel kellett emelnie szavát a hamis vallás ellen. Amikor megérkezett, a király éppen tömjéngyújtásra készült. A próféta bátran teljesítette a feladatát. Nem közvetlenül a királyhoz, hanem az oltárhoz szólt: „Oltár, oltár! Ezt mondja az Úr: Íme, egy fiú születik a Dávid házából, akinek a neve Jósiás lesz, aki megáldozza rajtad a magaslatok papjait, akik most rajtad tömjéneznék, és emberek csontjait égetik meg rajtad. És ugyanazon a napon csodát tesz, mondván: És lesz jegye, hogy az Úr mondotta ezt: Íme, az oltár meghasad, és kiomol a hamu, mely rajta van.”

E határozott hangvételű feddés egy Jósiás király fellépéséről és reformjairól szóló próféciát is tartalmaz. (Ennek a beteljesedéséről majd a 23. fejezet ír.) Egy „jelről” is beszél: az oltár kettéhasadásáról, leomlásáról.

A királyt felingerelték az elhangzott szavak, és keze kinyújtásával utasítást adott, hogy fogják el a prófétát. Erre a keze megbénult, az oltár pedig magától kettéhasadt. Bizonyosággként tehát bekövetkezett a próféta szózatban említett jel is. A király tehetetlenségében könyörögni kezdett a prófétához, s erre újabb jel következett: meggyógyult a király keze. Azonban ez sem tudta Jeroboámot igazi megtérésre készíteni. „Milyen keményen dorgálta meg Isten embere a királyt! Szükség volt erre a határozottságra. Más módon nem lehetett a gonzságot megfeddeni. Az Úr bátorságot adott szolgájának, hogy maradandó benyomást keltsen hallgatóiban. Az Úr követőinek sohasem szabad emberektől félniük, hanem rendíthetetlenül ki kell állniuk az igazságért. Ameddig bizalmukat Istenbe helyezik, nem kell félniük. Aki megbízást ad nekik, oltalmazó gondviseléséről is biztosítja őket.” (Próféták és királyok, 67. o.)

Milyen különleges isteni parancsot kellett követnie a prófétának?

A folytatásban azt olvassuk, hogy a király hálából meghívta a prófétát vendégségbe, és ajándékot is felajánlott neki. Itt értesülünk arról, hogy a prófétának egy különleges parancsot is követnie kellett: nem fogadhatott el vendéglátást senkitől, és más útvonalon kellett visszatérnie otthonába, mint amelyen Béthelbe ment. *„És mondta a király az Isten emberének: Jer haza velem, és egyél ebédet, meg akarlak ajándékozni. És mondta az Isten embere a királynak: Ha a te háznak felét nékem adnád is, nem mennék el veled, és nem enném kenyeret, sem vizet nem innám e helyen; mert azt parancsolta nékem az Úr az ő beszéde által: Ne egyél ott kenyeret, vizet se igyál, vissza se térj azon az úton, amelyen elmentél.”* (7–9. vers)

A próféta ellen tudott állni a király unszolásának és hízelgő beszédének. Válaszából kiderül, hogy nagyon világosan értette, Isten parancsolata mindenekfelett áll, semmiképpen sem szegheti meg, még akkor sem, ha feladatának nagyságához képest ez egy jelentéktelen rendelkezésnek tűnik. Eddig a pontig mindenben hűségese tudott maradni Istenhez.

El is indult haza egy másik útvonalon.

Hogyan szegte meg mégis a próféta az isteni parancsot?

A történetből megtudjuk, hogy volt Béthelben egy „vén próféta”, aki a fiától értesült a történetekről. Miután megtudta, milyen útvonalon távozott, elhatározta, hogy utána megy: *„És elment az Isten embere után, és megtalálta őt egy cserfa alatt ülve, és mondta neki: Te vagy-e amaz Isten embere, aki Júdából jöttél? És mondta: Én vagyok.”* (14. vers) Könnyű elképzelni, hogy a júdeai próféta milyen kimerült lehetett a fizikailag és lelkileg is megterhelő feladat elvégzése után. Hosszú út volt már mögötte. Ezen a háttéren nem tűnhetett hibának egy kis pihenő. Azonban ez a körülmény kedvezett Sátánnak. Az öreg próféta megpróbálta rábeszélni, hogy menjen el hozzá vendégségbe: *„Jer haza velem, és egyél kenyeret. De az felelt: Nem mehetek vissza veled, be sem mehetek veled; nem eszem kenyeret, vizet sem*

iszom veled e helyen; mert meg van nékem az Úr beszédével parancsolva: Ne egyél kenyeret, vizet sem igyál ott, és ne térj vissza azon az úton, amelyen odamész.” (15–17. vers)

A próféta elutasította a meghívást, ismét Isten utasítására hivatkozva. Ekkor az öreg próféta cselhez, hazugsághoz folyamodott, hogy engedetlenségre bírja Isten szolgáját. Így válaszolt: *„Én is olyan próféta vagyok, mint te, és nékem angyal szólt az Úr beszédével: Hozd vissza őt veled a házadba, hogy kenyeret egyék, és vizet igyék. Ekképpen hazudott neki.”* (18. vers) Erre a próféta engedett, és elment hozzá. Elfáradhatott, nem akart már magyarázkodni, engedett az unszolásnak. Végül is próféta tekintéllyel szólt hozzá valaki. Hogy a vén prófétának „angyal szólt”, ez is a meggyőzés irányába hatott. A folytatás szomorú: az öreg próféta már az asztalnál kihirdette Isten ítéletét az engedetlenség következményeként: *„Mivelhogy engedetlen voltál az Úr szájának, és meg nem tartottad a parancsolatot, amelyet néked az Úr, a te Istened parancsolt... Nem temettetik a te tested atyáid sírjába.”* (21–22. vers) Az ítéletet hirdető próféta nem pontosította, mi fog történni, azt sem, hogy mikor, de mindenképpen súlyos ítéletet mondott.

Milyen tragédia történt ezután?

A történet leírása szerint nem sokkal a két próféta találkozása után *„...egy oroszlán találta őt [Isten emberét] az úton, amely megölte őt; és az ő teste az úton feküdt, és mind a szamár, mind az oroszlán a holttest mellett álltak”* (24. vers). Tragikus halála lett, a prófétát hazafelé menet egy oroszlán tépte szét. Véletlen balesetnek is tűnhetett volna mindez, de volt egy különleges jel: az oroszlán semmit nem evett a holttestből, és a szamár is ott ált épségben a holttest mellett (vö. 28. vers). Az öreg próféta, aki az Isten emberének vesztét okozta, tudta, mi történt valójában: *„Az Isten embere az, aki engedetlen volt az Úr szájának; ezért adta az Úr őt az oroszlánnak, és törte össze és ölte meg őt, az Úr beszéde szerint, amelyet szólt nekik.”* (26. vers) Ezután elszállította és eltemette a holttestet. Ilyen szavakkal siratta: *„Ah, szerelmes atyámfia!”*

Ellentmondásos a vén prófétának mind a személye, mind a viselkedése: először hazugsággal bűnbe

viszi „Isten emberét”, majd siratja őt, amikor utoléri a végzet. Keveset tudunk meg a személyéről, a huzugság eszközének bevetése azonban mindenképpen a hamis próféták közé sorolja őt. Az a tény, hogy Isten rajta keresztül hirdette ki ítéletét, kevés ahhoz, hogy igaz prófétának tekintsük. Talán egy Bálámhoz hasonló, Isten útjáról letért próféta lehetett.

Melyek a tragédia tanulságai?

Elgondolkodtatóak a tragikus halált halt próféta érényei: bátorsága, hűsége a kötelessége végzésében, makulátlan magaviselete. Egy „apró” dologban bukkott el: engedetlen volt egy kevésbé fontosnak tűnő kérdésben. Látszólag még csak megbánásra, belátásra sem volt lehetősége, olyan gyorsan jött az ítélet. Tudjuk, Isten mindig egyszerre kegyelmes és igazságos, ezért erre a súlyos ítéletre is kell lennie magyarázatnak. „Isten embere félelmet nem ismerve közölte dorgáló üzenetét. Nem habozott elítélni a király hamis istentiszteleti rendjét. Nem fogadta el a király meghívását, pedig a király jutalmat ígért neki. Azonban hagyta, hogy aki azt állította, üzenete van a mennyből, meggyőzze őt. Ha az Úr parancsot ad valakinek, csakis Ő változtathatja meg a parancsot. Akik elfordulnak Isten hangjától, hogy azzal ellentétes rendelkezésre hallgassanak, azokat a fenyegető rossz utol fogja érni...” (*Biblia-kommentár, 7/A*)

A történet tanulságait két csoportba rendezhetjük, az első három a próféta helytelen magatartásával, reakciójával kapcsolatos. Ezek esetében az egyik hiba készítette az utat a következő számára:

1. Hagyta, hogy meggyőzze valaki, aki magát prófétának állította be. Elképzelhetjük, hogy a vén próféta „én is olyan próféta vagyok, mint te...” kezdetű megszólalása milyen letaglózó lehetett. Mai világunkban erény, ha valaki meggyőzhető, meghajol az érvek előtt, „konszenzusra” törekszik. „Te ezt mondod, én ezt mondom. Próbáljunk meg közös nevezőre jutni” – hangzik sokszor. Valóban fontos, hogy a hétköznapi életben törekedjünk a meggyezésre. Jó elkerülni a felesleges vitákat, a közös munka sikere érdekében pedig engednünk kell a jó érveknek, meggyőzhetőnek kell lennünk. Azonban van egy terület, ahol ez a magatartás veszélyes: Isten parancsolatainak kérdésében. Ez esetben a „közös nevezőre jutás”, a „jó érveknek való engedés”

halálos hiba is lehet. Ez Isten népe életében is igaz: ha Isten világosan megfogalmazott parancsolataival kapcsolatban kezd engedményeket tenni, annak a vége tragédia lesz rá nézve.

2. A próféta megkérdőjelezte Isten szavát. A hamis próféta meggyőző szavai felkeltették a kételyeket Isten szavával kapcsolatban. Sátán módszere ma is ez: kételyeket hint. Ezt legtöbbször a Biblia azon részeinél kezd, amelyek látszólag ellentmondanak a felvilágosult tudományos nézeteknek vagy a korszellemnek: pl. teremtés, vízözön, csodák kérdése, erkölcsi kérdések stb. A történetből azonban meg kell tanulnunk: ha kételyeket engedünk meg Isten Igéjével kapcsolatban, az elvezet egy következő, még súlyosabb hibához.

3. Elfogadott egy „új világosságot”, amely ellentmondott a régebbinek. Az előző lépések végül is egy „új felismeréshez” vezettek a prófétában: Isten megmásította parancsolatát. Ugyanezt a jelenséget szemlélhetjük napjainkban is, amikor újfajta istentiszteleti stílus vagy az evangelizáció „modernizált” megközelítése jelenik meg közösségünkben. Az újfajta gondolkodásmód szerint a régi prédikációs stílus, zene és szemléltetés elavult, új dolgokra van szükség, hogy a modern világot elérjük. *Lezser kereszténység* (Casual Christianity) – ez a címe egy protestáns szerző könyvének. Valóban, az egész mai kereszténységet lehetne így jellemezni. A mai vallásosságban a korszellem kerül a középpontba, bálványként, új világosságként. Eszerint az elhajlásokat nem megfeddeni vagy kritizálni kell, hanem megérteni.

A második három tanulság fontos igazságok elfelejtéseként összegezhető:

1. A próféta elfelejtette, hogy személyesen csak Isten változtathatja meg a kiadott parancsot. A prófétához hasonlóan ma is sokan elfelejtik, hogy senkinek és semminek a tekintélye sem lehet elegendő egy ilyen változtatáshoz, legyen az akár egy másik próféta, vezető vagy testület: „*De ha szinte mi, vagy mennyből jövő angyal hirdetne is valamit azon kívül, amit elfogadtatok, átok legyen.*” (Gal 1,9)

2. Megfeledezett arról, hogy mindig nagyobb veszély leselkedik ránk belülről, mint kívülről. A külső ellenségnek ellen tudott állni, annak azonban, aki magát prófétának állította be, már nem. Ez ma is így van: az ellenség belső támadásai a legveszélyesebbek, a legnagyobb rombolást ezek tudják

elvégezni. Vigyázzunk azonban arra, hogy embereket soha ne tartsunk ellenségnek: a mi valódi ellenségünk Sátán, az emberek csak az ő eszközei, játékszerei. Ne is gyűlöljünk soha embereket, még ha a támadások leginkább embereken keresztül érnek is bennünket. Inkább szájalommal tekintjük rájuk, és imádkozzunk őszintén értük. Ne tekintse azonban senki szeretetlenségnek az ilyen emberek megfeddését.

3. Megfeledezett arról is, hogy Isten nagyon súlyosan ítéli meg az ő szavától való legkisebb eltérést is. Sok bibliai példa lehetett előtte tanulságként: Nádáb és Abihu, Éli, Saul stb. esete. Ez a mi életünkre és közösségünkre nézve is figyelmeztetés: Istennek „minden Igéjét” parancsolatnak, törvénynek kell tekintenünk magunkra nézve, és nincs jogunk válogatni köztük, vagy rangsorolni a fontosabbakat és a kevésbé fontosakat. Istennél nincs olyan, hogy egy aprónak tűnő rendelkezést feloldanak, felülírnak a körülmények.

Épp a kicsiny dolgokban való hűségünk mutatja a valódi odaszánásunkat.

Mi e történet bátorító üzenete számunkra?

A szomorú véget ért próféta erényei követendőek: hűsége küldetése teljesítésében, bátorsága a királlyal szemben állva, ellenállása a hízélgéssel szemben, az ajándék visszautasítása. Tragikus vége viszont nagyon komoly intés.

Van a történetben egy kimondatlan biztatás is: mindig kövessük Isten parancsolatát, a legapróbb részleteket is beleértve. Sok történetet eszünkbe juttat e próféta esete, olyan személyeket, akiknek sikerült az, ami neki nem: Noé („mindent akképpen cselekedett”), Józsué, Káleb, Dániel és mások. Jézus Krisztus maga a legnagyobb példa az Isten iránti hűségben is, aki földi küldetésének lezárulása előtt elmondhatta: „...elvégeztem a munkát, amelyet rám bízál, hogy végezzem azt.” (Jn 17,4)

Zárásként csak azt kívánhatjuk, bárcsak mindnyájunknak sikerülne hűségesnek maradni Istenhez, minden körülmények között.

Somogyi Lehel

Petőfi Sándor: Rabság

Töredék

Milyen vig a világ! folyvást miként vigad!
Örök énekszóval s zenével van tele!
E tombolók között a legzajosbikat
Kérdezzétek meg csak: ha vajon boldog-e?
Én nem hiszem, hogy az; dehogy boldog, dehogy!

Csak a kétségbeesés, mi bennünket vidít,
Azért kelünk csak e rivalgó zajra, hogy
Ne halljuk láncaink csörömpöléseit.
Rab a világ, igen, kezén-lábán bilincs...
Az volna lelkén is, hanem már lelke nincs - -

(Pest, 1846. június–augusztus)

MEGÚJULÁS ÉS REFORMÁCIÓ

Öt meghatározás a végidő hívőiről

Aligha van a Bibliában időse-
rűbb olvasmány, végiggondolásra
váróbb prófécia és tanítás Jelené-
sek könyvének ama részleteinél,
melyek az elpecsételésről és az el-
pecsételtek jelleméről szólnak a 7.
és a 14. fejezetben. Lesznek igazi
keresztények, akik elnyerik Isten
kézzelfogható oltalmát a végső
időkben. Lesznek tiszta jellemű
emberek, akik sokakat az üdvös-
ségre segítenek a késői eső idején.
Lesznek olyan Krisztus-követők,
akik Mesterükhöz lélekben és hit-
ben olyan közel kerülnek, mint
a történelemben azelőtt senki más.
Ez a száznegyvennégyezer „köve-
ti a Bárányt, valahová megy”, és
„ott áll vele a Sion hegyén” mint
az egész megváltási terv végső di-
csősége.

A felidézett részleteket talán
ismerjük emlékezetből is, szó sze-
rint ismételjük egyes kifejezéseit
magunkban, és gyakran mások-
nak is. De hisszük-e vajon, milyen
közel van beteljesedésük? Vár-
juk-e igazán Krisztust, azzal a lel-
külettel, hogy jellemünket min-
den részletében Hozzá igazítsuk?

Meggondoltuk-e az isteni ihletett
írásban az egymás után követke-
ző vonásokat Jelenések könyve 14.
fejezetében?

Az alábbiakban e rövid sza-
kaszhoz, Jelenések könyve 14,4–5
verseihez szeretnénk néhány meg-
jegyzést fűzni.

Az első jellemvonás:

A tudatos hit

A látomás után, amely János apos-
tolé elé tárult, a végidők hívőinek
jellemezését olvashatjuk. E jelle-
zés így kezdődik: „Ezek azok, akik
*asszonyokkal nem fertőztették
meg magukat, mert szűzek.*” Ez az
első, amit az Ige említ a száznegy-
vennégyezer felől.

Vajon miért?

A Biblia szerint a végső törté-
nelmi időben megélenkült vallási
és egyházi tevékenység jellemzi
majd az emberiség életét. Az „*asz-
szony*” a Bibliában mindig az egy-
ház jelképe, Jeremiás, Hóseás
könyvétől a Jelenések könyvéig
(12,1–3; 17,1–6). A „*hűtlen*” vagy
„*parázna*” asszony, akitől „*meg-
fertőztetheti*” magát az ember, pe-
dig a Krisztus nevét viselő, de
Őhozzá hűtlen egyház szimbólum-
a. A végső idők hívő kereszté-
nyeire tehát mindenekfelett jel-
lemző lesz, hogy a hamis egyhá-
zakkal és azok tanításaival nem
tartanak kapcsolatot. Hitük is-
mereten és meggondoláson ala-
puló Krisztus-követés lesz, nem
a szokás, a tekintélytisztelet vagy

az érzelmi elfogultság követke-
zménye.

Ne gondoljuk, hogy közös-
ségünk hitélete eleget tesz en-
nek az első követelménynek! Ne
gondoljuk, hogy mentesek va-
gyunk olyan hibáktól és bűnök-
től, melyekért más egyházak Is-
ten szemében *paráznáknak* mi-
nősülnek. Tudva vagy tudatlanul,
rejtve vagy nyíltan, az adventkö-
zösségben is elterjedt a szokáson,
a tekintélytiszteleten és az érzel-
mi elfogultságon alapuló vallá-
sosság. Sokszor nem úgy teszünk,
hogy először „*meggondoljuk, mi
legyen kedves az Úrnak*” (Eféz
5,10). Emögött pedig mi más áll-
hat, mint az, hogy „nem él, áll
bennünk az Ige igazul” (Luther);
a Biblia népe nem táplálkozik na-
ponként a Bibliából.

S csoda ezután, ha emberek-
re nézünk, egymással kapcsolatos
dolgainkba vagyunk túlságosan
és emberien belebonyolódva, ahe-
lyett, hogy Jézus Krisztusra te-
kintenénk, akinek „*beszédei ben-
nünk maradtak*” (Jn 15,6; 17,6.8)?
A történelemben minden egyházi
eltorzulás ilyen okokból indult ki.
Az, hogy keresztény közösségek
ide jutottak, egytől egyig ilyen
előzményekre vezethető vissza.
Ha nem Isten szava tölti be a ve-
zető szerepet, a megfertőződés
elháríthatatlan lesz, legyen szó
akár egyéni életünkről, akár kö-
zösségeinkről.

A politikai ökumenizmustól
való tartózkodásunk által sok ve-
szélytől megóvott közösség lehe-
tünk. De ezekben a sötét időkben

Albrecht Dürer Apokalipszis-sorozatának metszete (A bárány imádása... 1498)

még többet vár el tőlünk Isten: „... asszonyoktól nem fertőztették meg magukat, mert szüzek.” Az igazi tisztaságot, a felülről jövő és átalakító bölcsesség tisztaságát várja tőlünk. „A felülről való bölcsesség pedig először is tiszta...” (Jak 3,17)

Elveink, illetve hitéletünk makulátlanságát tűzzük tehát célul magunk elé, mert a száznegyvennégyezer eszerint fog üdvösséget nyerni!

A második jellemvonás: „Követik a Bárányt, valahová megy”

Jézus Krisztust követni! Úgy élni, ahogyan Ő élni tanított! Azt tenni, amire Ő példát hagyott! – Ez az igazi kereszténység, melyet egyedül a Biblia alapján követhet az ember. Csak az első feltétel után lehet szó erről a második jel-

lemvonásról. Jézust követni csak a tiszta evangélium állandó ismeretével lehet. Hadd idézzünk erre egy példát Jézus földi életéből.

„Ezután aztán mondta Jézus tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába. Mondták néki a tanítványok: Mester, most akartak téged megkövezni a júdabeliek, és újra odamégy? Felelt Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-e a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát. De aki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.” (Jn 11,7–10) S még drámaiabban, de ugyanez a jelenet ismétlődik meg az utolsó vacsorán, melynek végén Jézusnak ki kell mondania: „Ahová én megyek, ti nem jöhettek...” (Jn 13,33/b)

Követjük-e Jézust akkor is, ha az nehézségekkel, önfeláldozással kell, hogy járjon?

A földi kényelemhez, a megalkuvásokhoz népünk világviszonylatban hozzáidomult. Gyülekezetek tartják hetenként összejöveteleiket, amelyekkel nem Jézus bármi áron való követését peccsételik meg, hanem a saját, korábbi elgondolásaikhoz keresnek menlevelet. Vallásosságuk önigazoló, és nem Istent megdicsőítő vallásosság lett.

Ami ebből az emberi szemek számára is igen világossá vált: az elmúlt időben Keleten kialakult az államrenddel való megalkuvó kiegyezés, Nyugaton pedig az egyházakkal való kiegyezésben öltött testet ugyanez a megalkuvás. Mára ez legfeljebb annyit változott, hogy Keleten is egy minden eddiginél erősebb egyházrend látszik kiépülni, tehát „a nyugati út” folytatódhat tovább itt is, csak sokkal erőteljesebben.

Hívjuk fel mindenütt testvéreink figyelmét arra, hogy utunk egyre nehezebb lesz, ahogy a világ állapota is egyre súlyosabb. Nem szeretném lebecsülni a két éve megnyílt itthoni lehetőségeket, de éppen ezek ismeretében mondhatjuk el: földi szolgálatunkban veszélyekkel teljesebb szakasz nyílt meg, melyen nagyobb éberségre, hitre van szükség. Ha tanítványai nem tudták követni Jézust a legvégsőkig, a legnagyobb megalázásig és áldozatig, ne bízzuk el magunkat, mintha mi már készen lennénk! A prófécia szerint a végidők tanítványai hűségesek fognak maradni. Árulás, tagadás, széthúzás nem fogja jellemezni őket. Bárhová vezeti őket Mesterük, örömmel követik őt.

Akarunk-e teljesen megváltottak és e Földről megszabadítottak lenni a megváltás végső perceiben? „Minden lehetséges a hívóknak.”

A harmadik jellemvonás: „Ezek áron vétettek meg az emberek közül”

Gondolom, sokan felvetik a kérdést: „Mi módon lehetséges ez?” A jellemzés folytatása választ ad, amikor a száznegyvennégyezer-ről úgy szól, hogy ők „áron vétettek meg”.

Úgy vélem, itt Jelenések könyve azt hangsúlyozza, hogy ők megértették és megbecsülték szabadságuk árát: Krisztus áldozatát. Ők azért „követik Jézust, valahová megy”, mert folytonos és kimondhatatlan hála él szívükben iránta. Előttük valóban Krisztus az eszmény, a Mester és az Úr. Ha fáj-

dalom éri őket, vagy elkeseredés, ha szenvedések jönnek és gondok halmozódnak föl, nem csüggednek el, mert tudják, és hitük állandóan táplálja ezt a tudást: Krisztus által „a bizonyosságoknak felhője vesz körül” minket, mert „még vérig nem állottunk ellen, tuskodván a bűn ellen” (Zsid 12,1-4). Életükben valóságos tapasztalattá lesz az az ige, hogy „mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít” (Fil 4,13).

A negyedik jellemvonás: „Szájukban nem találtatott álnokság”

Ennél a jellemvonásnál mutatkozik meg egyértelműen, hogy nem túloztunk. Ezt a minősítést ugyanis csak Jézus Krisztusra (Ésa 53,9 és 1Pt 2,22) és a végidők hívóire (Sof 3,13) használja a Szentírás. A száznegyvennégyezerrel jelképezett sokaság valóban eljut a Megváltó által biztosított erkölcsi magaslatra.

A legtávolabb, sajnos, ettől az igei meghatározástól állunk, kicsinytől a nagyig, fiataltól a vénéig (Jóel 2. fej.). Szívünk gondolatait és szándékait beszédünk fejezi ki vagy leplezi le. Jézus beszéde azért volt tökéletes, és hatalmán azért álméltoktunk el (Jn 7. fej.), mert megnyilvánulásaiban a szeretet mindenekfeletti hatalma érződött, a legtanulatlanabb hallgatók számára is.

A mi szavaink sajnos nem hordoznak ilyen megmentő erőt, magatartásunkból nem árad ilyen kedvesség és együttérzés. Minden valószínűség szerint hitbéli növekedésünk megtorpanását, ima-

életünk „áporodott voltát” (Ellen G. White) mutatják ezek a jelzések, amelyekről nemcsak mások tudnak, hanem ezeknek mi magunk is tudatában vagyunk. Ne keseredjünk el, csakis „Isten szerint való” módon (2Kor 7,10), s e prófécia figyelmeztetése és buzdítása szerint kérjük Istent, hogy változtassa meg a mi szívünk állapotát, hogy valóban az „ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyünk” (Rm 8,29).

Az ötödik jellemvonás: „Az Isten királyiszéke előtt feddhetetlenek”

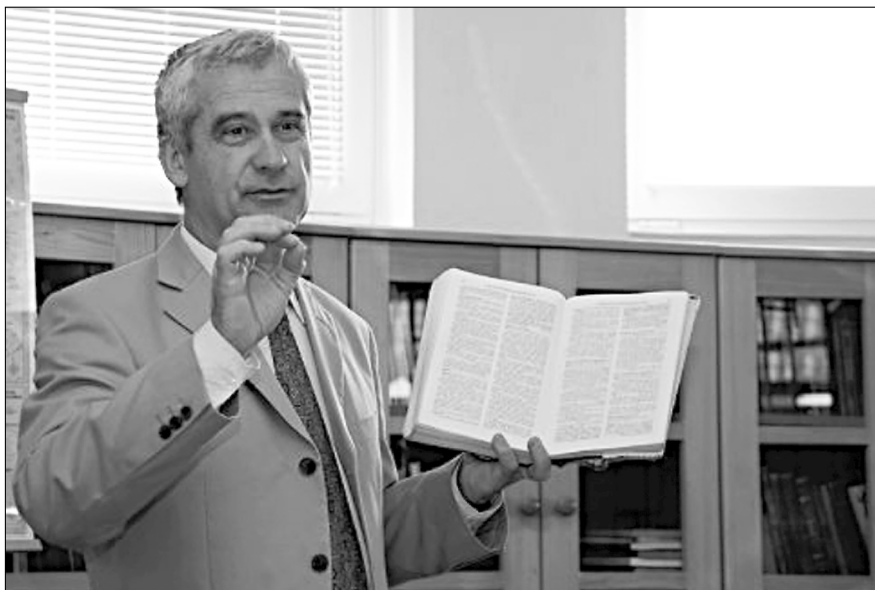
Ne gondoljuk, hogy nehéz és nyomasztó út ez! „Ha valaki nem vétkezik, tökéletes ember, képes az egész testét is megzaboláznia.” (Jak 3,2) A negyedik jellemzés után gyorsan út nyílik az utolsóhoz, a legszébbhez: nem a magunk mértéke, hanem az Istené szerint „feddhetetlenek” lehetünk! A bűnből való teljes megtisztulás boldog állapot ez, ekkor Sátánnak „nincs már bennünk semmije”. Ha kísértéseivel nem hagy is fel, nincs már, amit lángra lobbantson bennünk, mert nemcsak cselekedeteinkben, de szívünkben, szánkban is megutáltuk az ő műveit. Ragaszkodásunk Teremtőnkhez nemcsak ideigvaló, hanem állandó és megbonthatatlan.

Adja Isten, hogy megértsük, amit Ő tenni akar velünk üdvőségünk érdekében!

Reisinger János

(Az Idők Jelei 1991/3. számából)

A TÁBORON KÍVÜL

„Jézus, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett. Menjünk ki tehát őhozzá a táboron kívül, az ő gyalázatát hordozván. Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövődöt keressük.”

(Zsid 13,12–14)

Az igeszakasz Jézus gyalázatáról beszél. Gyalázat volt, hogy kigúnyolták, bolondnak állították – beöltöztetve királynak –, leköpködték, majd meztelenre vetköztették és a legaljasabb köztörvényes bűnözőknek fenntartott kivégzési móddal megölték. Ám Jézus gyalázatának egyik legsúlyosabb része az volt, amit alapigénk így ír: *a kapun kívül, a táboron kívül szenvedett*. Mit jelent ez? Jézus magára maradt, s egyedül,

az emberi közösségből kirekesztve, társak, együttérzés, bátorítás nélkül, ugyanakkor közszemlére téve kellett szembenéznie a fájdalommal és a halállal. (Az Ószövetség előre jelezte Jézus szenvedésének ezt a körülményét is. Pál apostol is utal erre az idézett szakasz bevezetéseként: „Mert amely állatok vérét a főpap beviszi a szentélybe a bűnért, azoknak testét megegetik a táboron kívül.” – Zsid 13,11, vö. 3Móz 16,27, 2Móz 33,7)

Míg Jézus gyalázatot szenvedett, addig ma nem gyalázat valóságosnak lenni. Elsősorban nem arra gondolok itt, hogy olyan időket élünk, amikor az egyházak újra hatalmat kaptak, jelentős politikai befolyásuk van, s maholnap már azt lesz tanácsos titkolni, ha valaki nem vallásos. Mon-

TANÁROMNAK ÉS BARÁTOMNAK, REISINGER JÁNOSNAK, AKI VÁLLALTA A TÁBORONKÍVÜLISÉGET, S AKINEK ÉLETE IDÉN AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBÓL HATVAN ÉVET TÖLTÖTT KI.

dom, nem erről akarok itt írni. Ám pusztán csak az, hogy szép és kényelmes gyülekezeti házunk van, elegáns ruhákban jövünk istentiszteletre, orgona szól, néhol kórus is, vagy zeneszolgálat, gyerekek vannak köztünk, a prédikátor virágos asztal mögül hirdeti az Igét, az alkalom végén pedig jóízűen megebédelünk, miközben már kötetlenebb testvéri-baráti beszélgetésekre is sor kerülhet – mindez tehát a mai normák szerint egyáltalán nem gyalázat, hanem nagyon is elfogadott. Egy kívülálló, még ha nem is vallásos, nem azt mondaná: *milyen taszító!*, hanem sokkal inkább ezt: *teljesen rendben van;* sőt talán: *milyen szimpatikus!* Azaz, ma azért nem gyalázat vallásosnak lenni, mert nem vagyunk a táboron kívül.

Nemcsak arról van szó, hogy közösség, társak vesznek körül bennünket, így futásunk során nem vagyunk egyedül, hanem főként arról, hogy egyikünk sem kitalált a világnézete, a lelkiismereti meggyőződése miatt (legalábbis egyelőre: az új egyházügyi törvénnyel megkezdődött a jogi akadályok ledöntése). Néha már most meglegyint ugyan bennün-

ket a táboronkívüliség szele, valamiféle nehezen szavakba foglalható, távoli sajgó érzést hagyva maga után. Én akkor sejdítettem meg ebből valamit, amikor városunk könyvtárában bibliai előadást akartunk szervezni, de merrev elutasításba ütköztünk, mint visszahallottam, ezzel a rövid indoklással: *ezek szektások*. (Azóta valamelyest átérzem annak a cigány embernek a helyzetét, aki felszáll a villamosra, s bár nem ápolatlan, nem is lop, mégis elhúzódnak tőle.)

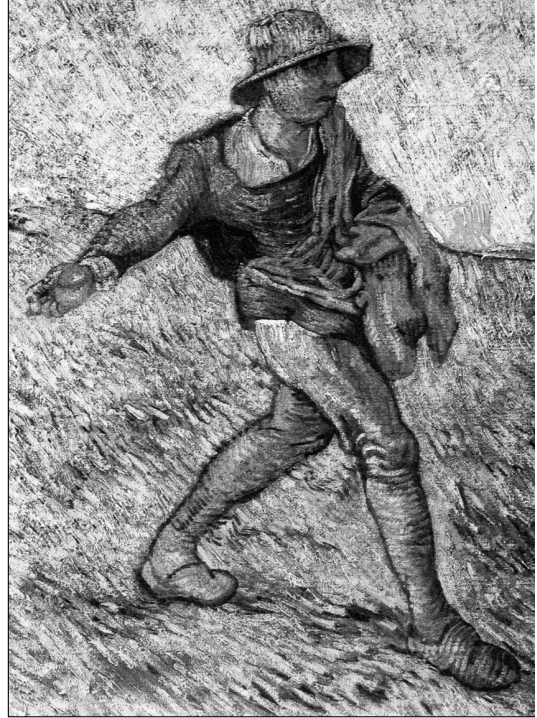
Mindazonáltal – ismétlem –, még ha olykor szektáznak is minket, jelenleg nem vagyunk a táboron kívül, a periférián: a társadalom, a többség elfogad minket. Értsük ezen akár a szűkebb társadalmat, például falunk, városunk, utcánk lakóit vagy épp a szomszédainkat, akik – ha nem is feltétlenül rokonszenveznek velünk – nem fenekednek ellenünk, nem kiabálnak be trágárságokat az istentisztelet alatt, nem törik be a gyülekezeti ház vagy az otthonunk ablakát, amint megtörtént ez például a kristályéjszakán a zsidó üzletek kirakataival. Vagy értsük tágabban: az ország társadalmát, esetleg Európát, illetve a nyugati civilizációt, amelyek szintén a táboron belül tudnak minket – részük vagyunk, jogaink vannak. Ezen túlmenően tv-ben, rádióban szereplünk, újságokban publikálunk, koncerteket, előadásokat, kulturális programokat szervezünk, könyvbemutatóra kérnek fel, s intézményeket, például iskolákat tartunk fenn.

Önmagában persze semmi rossz nincs mindebben – a gondolatindító Biblia-versek fényében sem. Ki mondaná, hogy nem jó az istentiszteleti szép ruha, az

orgonaszó, a kórus, a gyülekezeti terem kényelmes és ízléses berendezése, a mindezt belengő ünnepléses légkör vagy a részvétel a közéletben? Mégis, ha Jézus gyalázatára, kivettségére, táboronkívüliségére nézünk, óriási a kontraszt. Hozzá tartozunk-e még? Osztozunk-e Jézus táboronkívüliségében szép imaházainkban, elegáns ruháinkban, vallásos szolgálatainkban, egyszóval polgári elfogadottságunkban? Lehetséges-e egyáltalán osztozni vele a táboronkívüliségben a táboron belül? Azaz egyszerre lenni polgárilag szalonképes, sőt vonzó és megvett kívülálló?

A kérdés azért is életbevágóan fontos, mert az emberi természet egyik legnagyobb vonzódása a táboron belül lenni – azaz elfogadottá válni, idomulni a többséghez, keresni annak tetszését. Csorda- vagy nyájszellemnek is nevezhetjük ezt a kísértést. Tény, hogy nem szeretünk kilógni a sorból. Pláne nem szeretünk egyedül vagy kisebbségben lenni a többséggel szemben, vagy akárcsak elkülönülni attól. A kisiskolások sarokba állításának vagy számárpadba ültetésének lélektana a felnőtteknél is működik: ezek a büntetések nem járnak fizikai fájdalommal, még csak valamilyen kívánatos programból sem zárnak ki, hiszen közben a többiek sem esznek palacsintát vagy mennek focizni, mégis félelmetes dolog elkülönítve lenni, a tekintetek fókuszába kerülve.

Másfelől van egyfajta varázsa együtt ügetni a csordával. S kétségkívül több előnnyel is jár. Biztonságérzetet ad, amolyan „sokan vagyunk, erősek vagyunk, én is ide tartozom” érzést. Emellett abban is megerősít, hogy mivel so-

Vincent van Gogh: *A magvető*, 1889

kan gondolkodnak és cselekszenek úgy, mint én, nyilván jó úton járok, mert ennyien nem tévedhetnek, ez a normális. Pszichológiai kísérletek is bizonyítják, hogy óriási hatással van ránk a többség. Befolyásol az ítéletalkotásunkban és a viselkedésünkben, amit gondol vagy tesz. Még azok sem képesek teljességgel kivonni magukat e befolyás alól, akik egyébként kifejezetten viszolyognak a tömegetől, a tömegszerűségtől. Jó tehát, ha mindenki tudatosítja magában, hogy létezik ez a hajlama, és számol vele. Az emberi természet nagyon könnyen enged ennek a „tömegvonzásnak”, a többséghez tartozást, a többség tetszését helyezve minden más szempont elé – akár tudatosan, akár öntudatlanul. Különösen megszívlelendő mindez a mi számunkra, akik Jézust akarjuk követni. Nálunk is könnyen átcsúszhat a hangsúly arra, ami összeköt a többséggel, arról, ami elválaszt, el kell, hogy válasszon attól; arra, ami a világ szemében szalonképessé és elfogadottá tesz minket,

arról, amiért gyűlölte Jézust a világ (Jn 15,18).

S itt válhat aggályossá az istentiszteleti szép ruha, a kényelmes gyülekezeti terem, az orgonaszó, a kórus, a bájos gyermekszolgálat, az emelkedett prédikáció, az ünnepléses légkör, a közéleti programok s minden más efféle. Mert ha hitéletünk, akár észrevétlenül is, ezek körül kezd forogni, akkor éppen a lényeg marad ki belőle, akiért, illetve amiért az egésznek lennie kell: Jézus és a jézusi igazság. Ne felejtjük, a vallás, illetve a vallás külsődleges kellékei remekül működnek önmagukban is, Isten nélkül is. Még a kifejezetten hamis vagy pogány vallások szertartásai, zenéi is képesek elfogadottságot, sőt emelkedettséget és ünneplésszerűséget kiváltani. Gondoljunk a monumentális bazilikák pusztáinak atmoszférájára: nincs az a betérő, akire ne lenne hatással. Vagy – bibliai példaként – a Nabukodonozor aranyszobrának felállítását kísérő intézkedések is eszünkbe juthatnak itt: „Mihelyt halljátok a kürtnek, sípnek, citerának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát, boruljatok le, és imádjátok az arany állóképet.” (Dn 3,5) Megadták a módját a sokaság bevonásának. A legtöbben bizonyára egyáltalán nem érezték kényszernek e leborulást, sokkal inkább magasztosnak, kihagyhatatlannak látták.

De jaj nekünk, ha Krisztuskövetésünk nem több az ilyesmiknél! Ha a szalonképesség, az elfogadottság jegyében öncélúvá, céltévesztetté válik! Annak a Jézusnak, akinek egykor a követői lettünk, „nem volt alakja és ékessége, (és néztünk rá – mondja Ésaiás –, de) nem volt ábrázata kívánatos! Utált és az emberektől

elhagyott volt, fájdalom férfija és betegség ismerője! Mint aki elől orcánkat elrejtjük, utált volt, és nem gondoltunk vele.” (Ésa 53,2–3) Ez a Jézus – a Biblia Jézusa – nem szalonképes, nem a vallásos tömeg istene, s nem is az az érdekes figura, akit a vallásos kiruccanásra hajlandó ateisták is üdvözölnek. Nem volt és soha nem lesz népszerű. Ezért is szerencsétlen John Lennon híres-hírhejt kijelentése: „Népszerűbbek vagyunk Jézus Krisztusnál.” Az igazi Jézus Krisztusnál nem nagy mutatvány népszerűbbnek lenni. Neki nem kívánatos az ábrázata, ő utált és emberektől elhagyott, mindig a táboron kívül van.

Hasonlóképpen, Jézus evangéliuma sem szalonképes, hanem botrány. Nem az a bájos, kegyes kis vallás, aminek sokan látják, s ami közülünk is többeket megkísértett, hogy ilyennek lássák. A Szentírás ezzel szemben – ismétlem – botrányról beszél: a kereszt botrányáról (Gal 5,11); az Evangéliumról mint botrányról és bolondságról (1Kor 1,23), s az Igéről mint botrányozás sziklájáról (1Pt 2,7–8). Az Evangélium nemcsak azért botrány, mert dokumentálja, hogy ronccsá vertek, majd két gerendára szegezve megöltek egy ártatlant – az ártatlant. Legfőképp azért botrány, mert bosszantja, zaklatja, sőt gyötri az embert. Rámutat alávalóságára: nagy aljasságaira és kisztíli csalásaira, kegyetlen gyilkosságaira és olcsó hazugságaira, magát hizlaló életére és szenteskedő képmutatására. Ugyanakkor Isten-képző lénynek nevezi, aki képes a jóra. S mindennek a tetejébe azt állítja: csak annak köszönheti, hogy egyáltalán élhet és gyürközhet még, hogy valaki kínhalált vállalt helyette.

Másfelől azért is botrány az Evangélium, mert szüntelenül emlékezteti az embert a saját halálára, egész életének értelmetlenségére és kudarcára. Mert ha az Evangélium igazán megszólalhat, nem engedi, hogy különböző praktikákkal – szórakozással, gürcöléssel – elfeledtesse magával léte eredendő nyomorúságát. Kíméletlenül szembesíti azzal, hogy múltak felette a napok, az évek, az évtizedek – múlik az élete, hiábavalóan. S hogy teljes legyen a botrány, az Evangélium úgy teszi mindezt, hogy közben kizárólag önmagának tulajdonítja az élet értelmét, a kudarc elkerülésének és a boldogság elérésének lehetőségét, s makacsul hirdeti a képtelenséget: a halál legyőzöttségét.

Ha az Evangéliumnak ebbe az örvényébe belepillant valaki, nem kellemes istentiszteleti hangulatot, nem jól fésült vallásosságot, nem kulturált áhítatot, s nem izgalmas természetfeletti élményt talál. Kinek is lenne kedve szép ruhába öltözni, szentséges áhítatba merülni, gyerekszolgálaton édelegni vagy szellemi kalandot jelentő prédikációt hallgatni, amikor ráébred, hogy veszélyben az élete, a boldogsága, a becsülete, mindene? Mégis mi, gyakran öntudatlanul is, ezt a botrányt – az Evangélium és Jézus botrányát – szeretnénk tompítani, szalonképessé és elfogadhatóvá tenni, ezáltal elérni, hogy a többséghez tartozhassunk, a táboron belül maradhassunk. Jó, ha ki-kit tudatosítja magában: ha az emberi természetet elemi erővel vonzza a táboron belül maradás, akkor Krisztuskövetőként az egész hitemnek és életemnek az az egyik legnagyobb próbája, merék-e a táboron kívül lenni Jézussal, me-

rek-e kisebbségben maradni, sőt ha kell, magamra maradni Jézusért, az ő igazságáért.

Minden bibliai hithős keresztülment ezen a próbán. Néhány társsal, sőt gyakran egyedül kellett hűségnek maradniuk, és képviselniük az igazságot a többséggel szemben. Jeremiás próféta felkiáltásából különösen is kitűnik ez, s ennek fájdalma: *„Jaj nekem, anyám, mert versengés férfijává és az egész föld ellen perlekedő férfivá szültél engemet!”* (Jer 15,10) Jézus is ezért bátorította ekképpen a követőit: *„Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”* (Mt 18,20) Jézus e szavait egyfajta létszámnövekedést serkentő alsó határként szokás érteni: ha már kettő-háromnál is köztünk van, mi lesz, ha százan, ezren leszünk? Én viszont úgy vélem, Jézus a kettő-hárommal nem alsó, hanem felső határt mondott: Olyan idők jönnek, hogy jó, ha ketten-hárman megmaradnak az igazság mellett – de ő ekkor is velük lesz, sőt ekkor lesz velük igazán. Nem véletlen, hogy a Biblia következetesen maradékról beszél az Isten hűségesei kapcsán, s történeteinek szerint rendre a többség jár a rossz, avagy a széles úton (vö. Mt 7,13–14). Mi több, a sokaságot általában fordított iránytűként állítja eléink, mint aminek vélekedéseit, cselekedeteit nem jó irányadónak tekinteni. *„Feszítsd meg”*-et is a tömeg kiáltott, mégpedig a vallásos tömeg.

Vegyük észre, ismerjük fel tehát, mekkora jelentősége van ránk nézve annak, hogy Jézus a táboron kívül szenvedett. A Zsidókhöz írt levélből vett gondolatindító szakaszunk közvetlenül is rámutat ennek a jelentőségére: egyenesen a megjobbulásunkkal,

üdvösségünk feltételével felelteti meg: *„Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett.”* Jézus a megszentelődésünkért, a meggyógyulásunkért, az életben maradásunkért, a boldogságunkért vállalta ezt a próbatételt, ami az egész golgotai váltságáldozat egyik – sőt, a maga nemében a – legsúlyosabb próbatétele volt. Ugyanakkor azt is jelezte: ebben is követnünk kell őt, ezt az utat is bejárta előttünk.

„Menjünk ki tehát őhöz a táboron kívül, az ő gyalázatát hordozván. Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük” – mondja ki alapigénk a végkövetkeztetést. Ami a bibliai ígéret szerint ránk vár – *„amiket szem nem látott, fül nem hallott, és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknak”* (1Kor 2,9) – összehasonlíthatatlanul nagyszerűbb annál, mint hogy elfogadjanak minket és hitvallásunkat a táboron belül, azaz sikeresen beilleszkedjünk a polgári norma-, gondolat- és ízlésvilágba, mintegy maradandó-

nak vélt várost találva ezen a földön. Ám nemcsak magunk miatt kell Krisztus gyalázatát és az Evangélium botránnyát hordoznunk, hanem éppen értük, a táboron belül levő sokaságért. Meg kell mutatnunk az éles kontrasztot a Krisztust emlegető vallások és Krisztus igazsága között. Háttha valaki meghallja az üzenetet, vagy megérinti őt a példánk, s megéri, hogy itt másról, egészen másról van szó, mint pusztán vallásról. Mert mi nem tudunk más egyháznaknál nagyobb templomot, szebb kórust, kiterjedtebb karitatív tevékenységet, bájosabb gyerekszolgálatot vagy elragadóbb rendezvényeket produkálni. Azonban felbecsülhetetlen érték van a birtokunkban, ami senki másnak: az igazság, a teljes Szentírás következetes magyarázata, benne az utolsó hívást jelentő hármasszó angyali üzenettel.

Ne féljünk hát, s ne tétovázunk kimenni *Krisztushoz a táboron kívülre, az ő gyalázatát hordozván.*

Prancz Zoltán

Rembrandt: A tékozló fiú hazatérése (1669 körül)

A „LOPAKODÓ” VASÁRNAPTÖRVÉNY

Friss hír

Az Európai Vasárnap Szövetség¹ (<http://www.europeansundayalliance.eu>) január 21-én Brüsszelben tartott 2. európai konferenciáján azzal az indítvánnyal fordult az európai parlamenti képviselők-höz, hogy állásfoglalással fejezzék ki, támogatják a szabad vasárnap és a méltányos munkavégzés kérését a törvényhozásnál.

Az állásfoglalás szövege a következő:

„Az Európai Parlament jelenlegi és jövőbeni tagjaként vállalom a következőket:

Biztosítom, hogy az EU valamennyi vonatkozó törvénye tiszteletben tartja és támogatja az EU minden polgárát megillető pihenőnap, alapesetben a vasárnap védelmét, a dolgozók egészségének védelme, továbbá a családi és magánélet, valamint a munka közötti helyes egyensúly elősegítése érdekében.

Hozzájárulok a társadalom, valamint az egész gazdaság javát szolgáló méltányos munka elvén alapuló, a fenntartható munkaidő mintáit biztosító EU-szabályozáshoz.”

¹ A Szövetség egyházi, szakszervezeti és egyéb polgári csoportosulások hálózata, Brüsszelben alakult, 2011-ben.

Hogyan értékeljük a híradásban foglaltakat?

Lehet erre úgy reagálni, amint Ellen G. White előre megírta, hogy a saját soraink között is lesznek, akik így vélekednek: „Ne hamarkodjátok el a dolgokat... kerüljék a vaklármát... ne idegeskedjete, ne rémülődzzetek... Nagyon is felfújják [a dolgot].” (*Bizonyságtételek*, 5. köt., A rövidesen bekövetkező válság c. fejezetből; eredeti lapszám: 715. o.)

Pedig igen komoly fejleményről van szó, ami fontos figyelmeztető jel a bibliai próféciákra figyelők számára. II. János Pál pápa 1998-ban megjelent *Dies Domini* (Az Úr napja) kezdetű enciklikája is ilyen jel volt. Nem hatott ránk olyan ébresztően, mint kellett volna. Tizenhat év telt el azóta (másfél évtized értékes idő!), amit nem használtunk fel a válságra való felkészülésre és a bizonyságtételekre úgy, mint szükséges lett volna.

Ami most történik, az nem más, mint az enciklika alábbi felhívásának az érvényre juttatása: „A keresztényeknek természetesen tenni kell valamit annak érdekében, hogy a polgári törvényhozás korunk sajátos körülményei között is számoljon kötelezettségükkel, mely szerint meg kell szentelniük a vasárnapot. Lelkiismeretbeli kötelességük ugyanis úgy megszervezni a vasárnapi pihenést, hogy részt vehessenek a szentmisén, tartózkodjanak az Úr napjának a maga sajátos örömeivel, testi-lelki pihenésével együtt járó megszentelését lehetetlenné tevő munkától.” (67. szak. 3. bek.)

Ne csodálkozzunk azon, hogy látszólag nem valóságos indítékú a szabad vasárnap EU-törvényhozással való biztosításának a kezdeményezése! Emlékezzünk az 1888-ban írt, *A nagy küzdelem* című könyv alábbi soraira: „Róma csendben nő hatalommá. Tanításai éreztetik befolyásukat a törvényhozó testületekben, az egyházakban és az emberi szívekben... Lopva és alig észrevehetően növeli erejét.” (A pápa-

ság célkitűzései című fejezetből, *Korszakok nyomában*, 516–517. o.)

Ha csak a dolgozó emberek pihenéshez való joga és ezáltal az egészség és a család védelme lenne a szóban forgó kampányolás célja, akkor csupán a heti egy pihenőnap biztosításáról esne szó minden EU-polgár számára, legyen az bármelyik nap. A fenti állásfoglalás és kötelezettségvállalás azonban „*alapesetként*” a vasárnapot nevezi meg, mint amelyet munkaszüneti nappá kell tenni.

Isten örök érvényű erkölcsi törvénye a „*szabadság törvénye*” (Jak 2,12). A Tízparancsolat alábbi részlete is világosan utal arra, hogy ez a törvény szeretetből fakadó, önkéntes engedelmességet kíván: „*Irgalmasságot cselekszem ezer ízig azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat, megtartják.*” (2Móz 20,6)

A katolikus egyház törvényei azonban, amelyeket – állandó törekvése szerint – az összembari társadalom törvényévé kíván tenni, nyíltan kimondva „*kötelezőek*”. Újabb részlet a *Dies Domini* enciklikából: „*Érthető tehát, hogy miért fordít akkora gondot az Egyház a vasárnap megtartására, és miért marad az továbbra is az Egyház fegyelmi rendjében a szó szoros értelmében kötelező parancs.*” (*Dies Domini*, 81. szakasz)

Jelen pillanatban mi a teendőnk?

Annak valóban nincs még itt az ideje, hogy vallási alapú érveléssel mondjunk ellene a szóban forgó törekvésnek. Annak vallási háttere ugyanis jelenleg még rejtett a tömegek számára. Ellen G. White sorait idézzük ismét: „*Sokan vannak, még a vasárnap kötelezővé tételének mozgalmában is, akik nem látják előre, mi is lesz e törekvés következménye. Nem döböntek rá, hogy a vallásszabadság ellen küzdenek. Sokan soha nem értették meg a Biblia szombatjának kívánalmait, sem a vasárnap intézményének hamis alapjait.*” (*Bizonyágtételek*, i. m., A rövidesen bekövetkező válság; eredeti lapszám: 711. o.) Ezek az emberek nincsenek tisztában azzal, amit az alábbi kijelentések megállapítanak: „*A vallásos törvényhozást sürgető bármelyik mozgalom valójában en-*

gedmény a pápaságnak, amely pedig annyi évszázad óta szívósan küzd a lelkiismeret szabadsága ellen... A vasárnap kötelezővé tétele azoknak az elveknek a tényleges elismerése lesz, amelyek a pápaság sarokkövei.” (Uo., eredeti lapszám: 712. o.)

Mégis van lehetőségünk a bizonyoságtévére, sőt ez kötelességünk is. Anélkül, hogy támadnánk vagy idő előtt lelepleznénk az álcázott szabadvasárnap-kampányt, megkereshetjük az illetékes törvényhozó fórumot, az alábbiakban körvonalazott kérelemmel: Az állásfoglalás „*alapesetként*” említi a vasárnapot heti szabadnapként. E megfogalmazás mögött annak a tudata és méltánylása állhat, hogy míg a szabad vasárnap követelése mögött sokak vallási igénye áll, mások – szintén vallási-lelkiismereti meggyőződésük alapján – más napot tartanak heti nyugalomnapnak és istentiszteleti napnak. Ha a heti pihenőnap vasárnapra rögzítetik, akkor a munkaadók könnyen a szombatot teszik munkanappá. Az a kérésünk – tekintettel arra, hogy az Európai Unió egyik alapértéke a lelkiismereti és vallásszabadság garantálása, valamint az esélyegyenlőség biztosítása –, hogy a szombatünneplő keresztények is megkaphassák a szabad szombatot, és ez munkanap-áthelyezés esetén is tiszteletben tartott legyen. Annál is inkább megalapozott e kérés, mivel a keresztényeknek ez a csoportja a Tízparancsolat negyedik parancsolatának az eredeti szövege szerint értelmezi és tartja meg a nyugalomnapot: „*Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál... de a hetedik nap, az Úrnak, a te Istenednek szombatja, semmi dolgot ne tégy azon!*” Továbbá azt is kérjük, hogy munkajogi szempontból ne érhesse őket hátrány amiatt, hogy a többséghez képest más nyugalomnaphoz ragaszkodnak.

Ez tehát nem lenne több, mint annak tudatosítása, hogy szombatünneplő keresztények is léteznek, akik a IV. parancsolatot eredeti mivoltában tartják meg, és akiknek ez a meggyőződése a lelkiismereti szabadság elve alapján tiszteletben tartásra jogosult. A dokumentum széles körben ismertethető, ami felhívja a figyelmet az eredeti IV. parancsolatra. Kérdéseket, ellenvetéseket, vitát támaszthat

adott helyeken és körökben, de ez csak még jobban kiterjeszti a bizonyágtevés hatókörét.

Ellen G. White világosan rámutat arra, hogy a bizonyágtevés nem szabad késlekednünk. A vasárnaptörvény legelső kezdeményeinél ébereknek kell lennünk, és Istentől kapott bölcsességgel kell megszólalnunk. „Hogyan állhatunk meg Isten előtt..., ha elhanyagoljuk, hogy minden erőnkkel az emberek elé tárjuk a veszélyeket? ...Ha felismerjük a közelgő veszély jeleit, kötelességünk a tettek mezejére lépni... Nem teljesítjük Isten akaratát, ha csöndben ülünk, és ujjunkat sem mozdítjuk a lelkiismeret szabadságának megóvásáért... Népünk megteszi-e a kötelességét ez ügyben? Segítünk-e most magasra emelni a zászlót? Csatasorba állítani azokat, akik szívükön viselik a vallásos jogokat és kiváltságokat? ...Döbentsük rá a világot arra, hogy mely igen becsesek a vallásszabadság régóta élvezett kiváltságai! ...Kérjük most különösen is rendíthetetlen hittel Isten kegyelmét és hatalmát népe számára! Nem hisszük, hogy már elérkezett volna az idő, amikor Isten eltűrné szabadságunk teljes korlátozását... Kiáltunk Istenhez, hogy angyalai tartsák vissza a négy szelet, míg misszionáriusokat küldünk a világ minden részébe, és hirdetjük a figyelmeztetést az Úr törvénye iránti engedetlenségről.” (Uo., eredeti lapszám: 712–718. o.)

Kitűnik az idézett bizonyágtételből, hogy először a lelkiismereti szabadság oldaláról kell felemelnünk a szavunkat, és később – amikor a vallásos háttér és az indítékok lelepleződnek – egyre nyíltabban lehet és kell szólni Isten törvénye örök érvényéről és áthágása következményeiről, a harmadik angyal üzenete értelmében.

Fennáll azonban egy kérdés: megtanultunk-e egyenként – tisztán, biblikusán, közérthetően – bizonyágot tenni a szombati nyugalomnaphoz mint a teremtés Jézus által is megszentelt emlékünnepehez való ragaszkodásunkról? Álljon itt néhány sor ezzel kapcsolatban a múlt századi magyarországi adventizmus történetéből.

Egy Beszkártnál (a mai BKV elődje) kalauzként dolgozó budapesti testvérnek megszüntették a szabad szombatját a nagy gazdasági válság idején, az 1930-as években. A testvér elment panaszával a Beszkárt legfelsőbb főnökéhez. Sehogy nem akarták beengedni őt a „kegyelmes úrhoz”. Ő azonban kitarított kérése mellett, addig várakozott az illeté-

kes hivatal előtt, míg a nagyfőnök elé nem bocsátották. Elmondta neki, hogy miért fontos számára a szombati munkaszüneti nap. A kegyelmes úr megértette indítékait, visszahelyezte állásába, és utasította az alsóbb szintű főnökséget, hogy mindenkor biztosítsák neki a szabad szombatot. Erre méltatlankodni kezdtek mások, hogy akkor ők meg a szabad vasárnapot követelik maguknak. A főigazgató válasza ez volt: „Rendben van, mindenkinek megadom a szabad vasárnapot, aki épp annyira világosan és szabatosan meg tudja indokolni, hogy milyen valósi meggyőződés alapján ragaszkodik hozzá, mint az a szombatünneplő férfi, akinek a szabad szombatot biztosítottam.”

Itt az idő az előttünk álló válságra való komoly felkészülésre! Nem halogathatjuk ezt, nem halasztgatjuk a sokkal nehezebb időkre!

SZEMBESÜLÉS EGY AKTUÁLIS KÉRDÉSSSEL

Elfogadják-e az egyházak és az egyes keresztények Róma püspökét az összkereszténységet egyesítő vezetőként?

Úgy tűnik, hogy határhöz érkezett a kereszténység, elsősorban a protestáns egyházak és a protestáns hívők: Dönteniük kell, hogy a *sola Scriptura* (egyedül az Írás) elvével vagy a *sola Ecclesia* (egyedül az Egyház) elvével azonosulnak. A döntés valódi próbakő lesz minden *sola Scriptura*-elvet valló keresztény számára.

Már 2007-ben is olyan záródokumentumot kívántak elfogadtatni a Nemzetközi Református Teológia Intézet (IRTI) VII. konferenciáján Kolozsvárott, amelynek a III/3. pontja így szólt: „**Felhívunk minden keresztényt arra, hogy fogadja el Róma püspökét mint az egyetemes egyház vezetőjét, amiként ő volt már a nagy egyházszakadások előtt is az egyház hitelesített és nem megválasztott feje.**”² A konferencia akkor nem fogadta el a zárónyilatkozatnak ezt a pontját.

2 Idézi: Tatai István: Az egyház látható egységének problematikája. *Theologiai Szemle*, 2008/3, 176. o.

Ferenc pápa népszerűségének a hátterén most (2014. február) újra felhangzik az előbbi felhívás, ezúttal kérdés formájában, Alois Löser, a taizéi közösség vezetője részéről. A magyar lapok közül a *Heti Válasznak* küldte meg felhívását. A folyóirat 2014. február 6-ai száma *Mérföldkő az ökumenikus közeledeésben* szalagcímmel, rövidítve jelentette meg Alois Löser írását, amelyet most mi is közlünk:

„Az a veszély fenyeget minket, felekezetekre szakadt keresztényeket, hogy megelégszünk a békés egymás mellett éléssel. Taizében meglepődve látjuk, hogy az itt néhány napot együtt eltöltő ortodox, protestáns, katolikus fiatalok közösségben érzik magukat egymással, anélkül, hogy hitüket a legkisebb közös többszörös szintjére csökkentenék, vagy saját értékeiket megnyírbálnák. Miért lehetséges mindez? Azért, mert elfogadták, hogy »egy fedél alá« álljanak, és együtt forduljanak Isten felé. Ha ez lehetséges Taizében, miért ne lenne lehetséges máshol is?

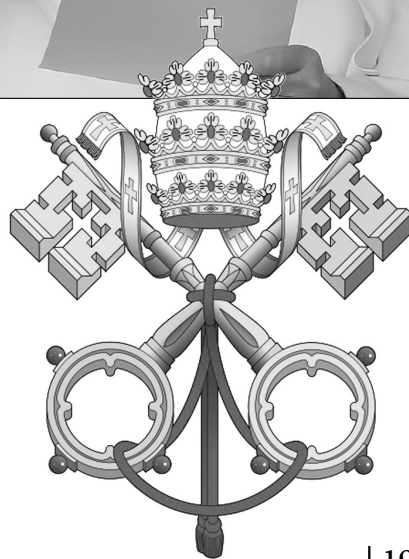
Ezért keresem a megfelelő szavakat, melyekkel a különböző egyházak keresztényei felé fordulhatok: nem jött-e el az ideje, hogy legyőzve félelmeinket, egyazon fedél alá álljunk, és ne várjunk tovább arra, hogy minden teológiai kérdésben megszülessen a teljes összhang?

Mindent, amit csak lehet, csináljunk mostantól közösen más felekezetű keresztényekkel. Nem elég együtt imádkoznunk évente egyszer az ökumenikus imahéten. Miért nem imádkozunk együtt gyakrabban? Sok területen létezik már a felekezetek közti együttműködés, például a börtön- vagy a kórházpasztorációban. Miért nem szaporítjuk a hasonló tapasztalatokat?

Az egyik legkényesebb kérdést is szeretném érinteni: nem fogadhatná-e el minden keresztény Róma püspökének szerepét az egység elősegítésében? Az olyan egység elősegítésében, amely Krisztusban nyilvánul meg, de amelyben megmaradhatnak egyes teológiai különbségek. Talán Ferenc pápa nem ebbe az irányba mutat utat azáltal, hogy mindenké el helyezi az isteni irgalom kinyilvánítását? Tudom, hogy kényes kérdést érintek, és talán kissé ügyetlenül teszem, de ha előre szeretnék lépni, akkor elkerülhetetlennek érzem, hogy megkeressük az utat a sokféleségen belüli kiengeztelődésre.”

Az előtérben Alois testvér, polgári nevén Alois Löser, a taizéi ökumenikus közösség priorja

Felrázó idők jele számunkra e felhívás, de talán még megdöbbentőbb az egyházi vezetők reagálása minderre. A *Heti Válasz* nyilatkozatot kért e kérdésben néhány vezetőtől és teológustól. Azon kevésbé csodálkozhatunk, hogy az ortodox vezető így nyilatkozik: „Őszinte híve vagyok a keresztények egységének. Ferenc pápa karizmatikus személye különösen alkalmas egy ilyen mozgalom vezetésére. Most már csak az a kérdés, hogy ki fogja felkérni erre a feladatára.” (Kalota József konstantinápolyi ortodox presbiter.)

Ennél sokkal megdöbbentőbb, hogy protestáns püspököknek és teológusoknak is minimális fenntartásaik vannak csupán, alapvetően el tudják fogadni a keresztény egység pápai főség alatt való megvalósítását. Fabiny Tamás evangélikus püspök: „A magam részéről el tudom képzelni, hogy akár az egész kereszténységet megtestesítse Róma püspöke. Alois testvér szavával így »egy fedél alá« kerülnénk. De ha már egy fedél alatt élünk, akkor tudnunk kell egy asztal körül is ülni... A római katolikus gyakorlat viszont nem engedi meg, hogy protestánsok velük együtt áldozzanak. Alois testvérhez hasonlóan nekem is van egy álmom. Hiszem, hogy eljön az idő, amikor katolikusok és protestánsok egy fedél alatt leszünk, és egy asztalnál élhetjük át a közösséget.”

Szűcs Ferenc, a Károli Gáspár Református Egyetem professor emeritusa: „Az a kérdés, hogy nem

lehetne-e Ferenc pápa az a fedél, amely alatt a kereszt(y)ének közelebb kerülhetnének, korántsem válaszolható meg ilyen egyszerűen. Nem a régi, XVI. századi reflexek miatt, hiszen a mai protestantizmus nagy része túl van az olyan vaskos polémián, amely Róma püspökét Antikrisztusnak tekintette. Sőt Kálvintól olyan idézetet is találunk, amely azt kívánja, hogy legyen a pápa Péter apostol méltó lelki utóda. Ezt a lelkületet mi szívesen fedezzük fel Ferenc pápában.”

Négy évvel a reformáció indulásának fél évezredes évfordulója előtt itt tartunk! Beteljesedik az, amiről Ellen White több mint 100 évvel ezelőtt, 1888-ban, *A nagy küzdelem* című könyvében írt:

„A protestánsok körében egyre nagyobb lesz súlya lesz annak a véleménynek, hogy a lényeges kérdésekben nem is különbözünk annyira, mint gondoltuk... Senki ne hagyja magát megtéveszteni: A pápaság, amelynek ma tisztelettel adóznak, ugyanaz, mint ami a reformáció idején uralta a világot... Nem ok nélkül hangzott el protestáns országokban az a kijelentés, hogy a katolicizmus ma kevésbé különbözik a protestantizmustól, mint korábban. Történt változás, de nem a pápaságban. A katolicizmus valóban sokban hasonlít a jelenlegi protestantizmushoz, mert a reformátorok kora óta a protestantizmus nagymértékben hanyatlott. Mivel a protestáns egyházak a világ kegyeit keresik, a hamis szeretet elvakítja szemüket. Azt tartják, hogy helyes minden gonoszságban a jót látni. Ennek az lesz az elkerülhetetlen következménye, hogy végül minden jót gonosznak fognak tartani.” (A nagy küzdelem/Korszakok nyomában, A pápaság célkitűzései c. fejezetből)

Vankó Zsuzsa

A „SZILÁRD ALAP” KÉTFÉLE ÉRTELMEZÉSE

Ha az utca emberét megkérdezzük, említsen olyan uralkodókat, akikre Magyarország büszke lehet, akkor az első helyre szinte biztosan I. István király kerül, a nevéhez kapcsolt két állandó jelzővel: „szent” és „államalapító”. Ahogy a magyar Alaptörvény preambuluma, a Nemzeti Hitvallás is megerősíti: *„Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.”*

Hazát, egyházat alapítani valóban csak szilárd alapokra lehet, ahogy még házat is csak arra érdemes emelni. Olyan szilárd alapra, mint a kőszikla.

Uralkodás vagy szolgálat?

A Mennysország alapítója és a földi államok alapítói merőben különböznek, ahogyan országuk is. A Mennysország vezérelve nem az uralkodás, hanem a szolgálat. Itt az uralkodó is szolgál, hiszen *„az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon”* (Mt 20,28). Ezért akaratát nem erőszakolja rá senkire. Erkölcsi alapállása az, hogy *„nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkeimmel!”* (Zak 4,6), mert *„az Isten lélek: és akik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják”* (Jn 4,23–24). Ezt meg is indokolja, amikor közli, hogy *„ti szabadságra hívatatok, atyámfiai”* (Gal 5,13), mert *„ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság”* (2Kor 3,17). Isten országában ezért nincsenek alattvalók sem, hiszen alattvalók ott vannak, ahol *„a népek fejedelmei uralkodnak azokon, és a nagyok hatalmaskodnak rajtok. De ne így legyen közöttetek;*

hanem aki közöttetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok” (Mt 20,25–26). Isten országának a törvénye azonban *„a szabadság törvénye”* (Jak 2,12), mert *„aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe, és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén az boldog lesz az ő cselekedetében”* (Jak 1,25).

A földi államokban másképpen van. Ott a törvény a mások feletti hatalom gyakorlásának eszköze, ahol a nép szolgál, és *„uralkodnak az ő királyaik, és akiknek azokon hatalmuk van, jötevőknek hívatnak”* (Lk 22,25). Ez pedig csak erőszakkal lehetséges, és aki erőszakkal uralkodik a lelkek felett, annak csak alattvalói lesznek.

István király törvénykezése egyértelművé tette, hogy ő melyik utat választotta: *„Ugyan a papok meg az ispánok hagyják meg mindenfelé a falusbíráknak, hogy vasárnaponként az ő felszólításokra minden ember, nagyja és apraja, férfiak és asszonyok, mind templomba menjen, kivéve azokat, akik a tűzhelyet őrzik. Valaki pedig konokul hátramarad, csapják meg és kopasszák meg... Akik Isten igéjének hallgatására templomba gyülekezvén, ott a mise-mondás ideje alatt egymás között suttognak, egyebet léha fecsegéssel zavarnak és a szent leckék éltető szavára nem figyelmenek: ha öregebbek, dorgálják meg őket, és szégyenséggel üzzék ki a templomból. Az ifjakat és közrendűeket pedig kőssék ki mindenek szeme láttára a templom pitvarába, és ostorozzák meg az ily nagy vakmerőségért.”*

(Szent István István Király Dekrétumainak Második Könyve, 8. és 18. fejezet)

Az ilyen hatalmat nevezi a történettudomány teokratikus királyságnak, ahol az uralkodó az egyház védelmezője és a hit terjesztője. A *teokratikus elv* szerint az egyház és az állam nem választható szét egymástól. Az uralkodó az egyház feje volt, aki püspökségeket szervezett, beleszólt az egyházi méltóságok megválasztásába, hol kinevezte, hol csak megerősítette és beiktatta őket (invesztitúra). Ahogyan az 1651-ből való Szent István-himnusz is méltatta:

„Királyi pálczát hogy kezébe vevé: / Keresztyény Hitet terjeszteni kezdé. / A' pogányságot Országból ki-üz, és ki-rekeszté. / Sok Templomokat, és Püspökségeket, / Magyar országban fundála, s' helyeket; / Kikben szüntelen Isten dicsírteték, s' neve hirdetteték. / Sok gazdagsággal azokat bé-tölté, / Szent Oltárokat fel-is ékesíté. / Kinccsel, arannyal, sok szép eszközökkel, drága kövekkel. / E' mellé szerze igaz Pásztorokat, / Más Országokból hozta tanítókat.”

Kérdés az, hogy melyik ország állhat fenn örökké? Az egyik kösziklára épül, ahol „*mindnyájan egy lelki italt ittak, mert ittak a lelki kösziklából, amely követte őket, e köszikla pedig Krisztus volt*” (1Kor 10,4), a másik sok gazdagságra, kincse, aranyra, sok szép eszközökre, drágakövekre, ahol „*támad egy kemény orcájú,¹ ravaszágokhoz² értő király. És annak nagy ereje lesz, noha nem a maga ereje által, és csudálatosképpen pusztít, és jó szerencsével halad és cselekszik, és elpusztítja az erőseket és a szenteknek népét. És a maga eszén jár, és szerencsés lesz az álnokság az ő kezében, és szívében felfuvalkodik, és hirtelen elveszt sokakat.*” (Dn 8,23–25)

Országalapítás – milyen alapon?

A politika köznapi értelemben a hatalomért folytatott küzdelmet jelenti, ahol a politikus sosem szolgál, hanem uralkodni akar. Eszményképe nem az Erasmus-féle keresztény fejedelem, aki valójában sosem létezett, hanem a Machiavelli-féle fejedelem, aki pragmatikus hatalomgyakorlást valósít meg.

István király is pragmatikus gondolkodásról tett tanúbizonyságot, amikor a római pápától kért ko-

ronát. Tudta, hogy kihez fordul, hiszen más ország-beli uralkodók példáján okulhatott. Adalbert prágai püspöktől kapott neveltetéséből adódóan ismerhette Róma hatalmát, aminek lényegét több mint száz évvel korábban I. (Nagy Szent) Miklós pápa a bizánci császárnak írt levelében így foglalta össze: „Féljen azért mindenki haragunktól és bosszúunktól, mert Jézus Krisztus az, aki minket minden ember bírójává tett; még maguk a királyok is alá vannak vetve hatalmunknak.”

Nem csoda, hogy már Borisz bolgár herceg is – aki 866-ban levelben fordult Miklós pápához, amelyben a helyes keresztény uralkodáshoz és élet-höz kért tanácsot³ – ezt kapta válaszul: „Elismerésem fejezem ki azért, hogy fenntartottad tekintélyed azáltal, hogy megöletted a nyájtól eltévedt juhokat. Egy királynak nem kell félnie attól, hogy elrendelje emberek megöletését, ugyanis ez teszi alattvalóit saját maga iránt és Krisztus hite iránt engedelmessé, és Isten meg fogja jutalmazni ebben az életben is, és majd az örökkévalóságban is ezekért a gyilkosságokért... Vallásunk nevében elrendeljük, hogy támadd meg országát, égesd fel városait, és mészárolj le alattvalóit.” (*Responsa Nicolai ad consulta Bulgarorum*)

Íme, a véráldozat, amit a világ uralkodóitól elvárnak – és mindezt Isten nevében. Annak nevében, aki egészen más áldozatot hozott Krisztusban, hiszen „*az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.*” (Mt 20,28)

³ Borisz bolgár kán súlyos vereséget szenvedett Bizánctól, a vereség hatására megkeresztelkedett görög térítőik által, ám mivel nem kapott saját patriarchátust a konstantinápolyi pátriárkától, Róma kegyeit kereste.

¹ A héber eredetiben: érzelemmentes tekintetű.

² A héber eredetiben: becsapás.

A korona megérkezett, Istvánt megkoronázták, és ezzel épülni kezdett a hatalmi kereszténység egy újabb bástyája Európában. A katolikus hit egyre terjedő virágát azonban itt sem hithősök, hanem az államvallás ellenségeinek vére öntözte.

Kicsoda „szent”?

Az állam és az egyház egymás iránti elköteleződése egy évezredre Rómához kapcsolta Magyarországot. Ezt a hűbéri viszonyt honorálta VII. Gergely pápa (1073–1085), akitől – a később szintén szentté nyilvánított – I. László király kérelmezte István szentté avatását. Attól a pápától kérte ezt, akinek az uralkodása mérföldkő a pápaság történetében. Személyében ugyanis a *teokrácia* elvét felváltotta a *hierokrácia*, vagyis a *pápai auctoritas/tekintély* kizárólagossága. Ez azt jelenti, hogy a pápa a legfőbb törvényhozói tekintély, sőt elvben a császári hatalom birtokosa is, mivel a pápák vitték át a császárságot (*translatio imperii*) Bizáncból a frankokra, Nagy Károly megkoronázása révén.

E hatalom természetét mi sem bizonyítja jobban, mint VII. Gergely munkássága. A római zsinaton kimondta: „Meg akarjuk mutatni a világnak, hogy adományozhatunk és elvehetünk saját kívánságunk szerint királyságokat, hercegségeket és grófságokat, vagyis bárkinek a birtokát; mert miénk az oldás és kötés hatalma.” Kihirdette a *Dictatus papaet*. Ennek főbb pontjai:

„Egyedül a római egyházat alapította az Úr.” (1. pont) „Egyedül a római pápát mondják joggal egyetemesnek.” (2. pont) „Püspököket egyedül ő tehet le és helyezhet vissza.” (3. pont) „Egyedül a pápa hozhat új törvényeket, alapíthat új püspökségeket, vagy oszlathatja fel azokat.” (7. pont) „Egyedül a pápa használhat császári jelvényeket.” (8. pont) „Az egész világon csak őt illeti meg a pápa név.” (11. pont) „Jogában áll császárokat letenni.” (12. pont) „Ítéletét senki nem változtathatja meg, míg ő egyedül minden ítéletet megmásíthat.” (18. pont) „A törvényesen választott pápa szent személy.” (20. pont) „A római egyház még sosem tévedett, és az írás szerint örökké tévedhetetlen is lesz.” (22. pont)

Ez a pápa használta először a kiátkozást politikai fegyverként – kiátkozta a görög császárt, a lengyel királyt, sőt IV. Henrik német–római császárt is

(Canossa-járás). Ezzel mintegy iskolát teremtett: csak az utána következő száz évben a pápák nyolc császárt átkoztak ki, és a történelemben 75 olyan véres háború folyt kimutathatóan, amit egy pápa kiátkozása indított el.

Államalapító István király szentté nyilvánításához ettől a pápától kért engedélyt László király. A pápai engedélyt Szent Gellért püspök írása őrizte meg: „Emeljék fel azok testét, akik Pannóniában a hit magvát elvetették, és az országot a hit hirdetésével öntözték, hogy őket a legnagyobb tiszteletben tartsák, és méltó tisztelettel illessék.” Az oltárra emelés (szentté nyilvánítás) 1083. augusztus 20-án meg is történt a székesfehérvári bazilikában.

Ám államalapító István király szentté emelése itt még nem ért véget. 2000. augusztus 20-án I. Bartholomaios konstantinápolyi ortodox pátriárka a budapesti Szent István-bazilika előtt bemutatót szentmisén jelentette be, hogy első királyunkat a keleti keresztények is felvették egyházuk szentjei közé. Így az 1054-es nagy egyházszakadás óta István király az első, akit mind a római katolikus, mind az ortodox hívők szentként tisztelnek, s aki így ökumenikus hidat jelent e két egyház hívőinek számára.

A Szentírás szerint egyetlen „szent” létezik, és egyetlen kőszikla alap, az egyház, bármely ember vagy emberi közösség részére: „*Senki sincs olyan szent, mint az Úr, sőt rajtad kívül senki sincs. Nincsen olyan kőszál, mint a mi Istenünk.*” (1Sám 2,2)

„Igazán boldogok csak akkor lehetünk, ha szövetségben maradunk Istennel. Nem köthetünk egyezséget – elveinkkel megalkudva – azokkal, akik nem félik őt... »Akik elhagyják a törvényt, dicsérik a latrokat.« (Péld 28,4) Féljünk a világgal egyezkedőktől, akik – miközben nagy tisztaságot színlelnek – szorgalmazzák az igazság örök ellenségeivel való szövetséget. Őrizkedjünk tőlük. Tanácsuk mögött az ellenség áll. Ez a megalkuvók hangja, amelyet ma is olyan határozottan el kell utasítanunk, mint ahogy elődeink tették annak idején. Isten népének szilárdan ellen kell állnia minden olyan hatásnak, amely megingathatja hitét Isten vezetésében.” (*Proféták és királyok*, 354., 407. o.)

Márton István

Igaz gondolatok

„Aki a korszellemmel házasságot köt, hamarosan özvegy lesz.”

Søren Kierkegaard

„Nem tudom, mennyi van még hátra. De számomra sem a születés, sem a halál nem az egyetlen igazság, hanem éppen az, ami köztük van, s amiből a kegyelem látni engedi azokat az igazságokat, melyek nem embertől valók.”

(Reisinger János – A lelkiismeret c. kötetből)

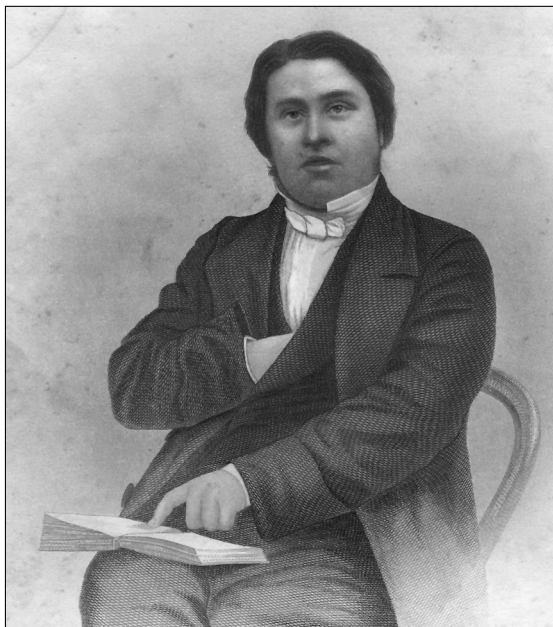
„Jobb a szívben tartani a Bibliát, mint a könyvespolcon.”

Charles H. Spurgeon

„Ha azt akarjuk, hogy a kereszténység a régi fényében tündököljön, vissza kell hoznunk az evangéliumnak az egyszerű és világos prédikálását.”

Charles H. Spurgeon

Charles Haddon Spurgeon (1834–1892)

WEÖRES SÁNDOR TOLLÁBÓL

„A tapasztalati valóság érvényét nem fogadom el. De érzéseimen akkor is átvilágít: Istent tagadva olyan volnék, mint egy favágó, aki a fejszét tagadja, de használja.”

(Isten: Tapasztalati valóság – részlet)

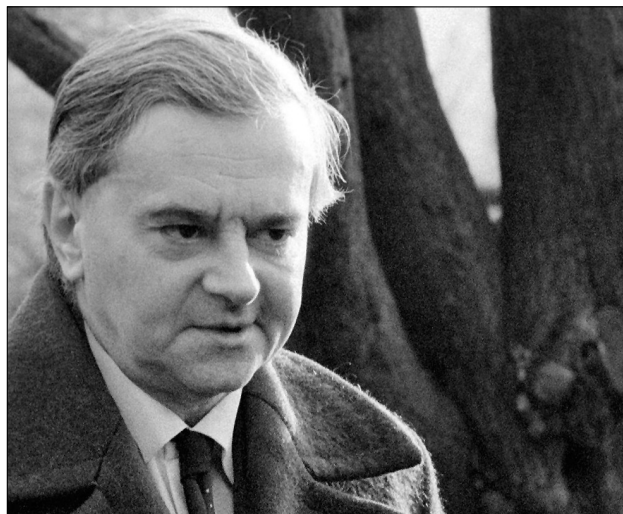
Isten vendége vagy e világon!
miért nem hagyod, hogy a házigazda
minden termét sorra nyitogassa,
minden kincsét rendre megmutassa?

(Részlet a Parainesis c. versből)

„A bűn nem akkor a legveszedelmesebb, mikor nyíltan és bátran szembeszegül az erénnyel, hanem mikor erénynek álcázza magát és megfertőzi a felismerőérzékét.”

(A bűnről)

Weöres Sándor (1913–1989)

KÖNNYŰ KERESZTÉNY ZENE?

2. rész

„Az egyházzene tükröt tart elénk, az a kérdés, hogy bele merünk-e nézni.”

(Karasszon Dezső)

Egy ismerősöm autójában és lakásában többször hallottam különböző könnyűzenét szólni. Egyik alkalommal valamiért meglátogattam az otthonában. Ő takarítás közben épp zenét hallgatott. A monoton ritmusú, sablonos popzene úgy ömlött a hangszóróból, mintha valamelyik rádióadót hallgatta volna. Az egymást követő dalok mindegyike

túlradó, csöpögős zenei közhelynek tűnt. A szövegről teljesen elterelte a figyelmet az ömlengő, érzelmős melódia. Ehhez a figyelemeltereléshez hozzájárultak a különböző hangszínek, a digitális effektusok stb. „Melyik rádiót hallgatod?” – kérdeztem ismerősömtől, mert már nagyon zavart az állandó háttérzaj. Ő sértett hangon válaszolt: „Ez nem rádió, hanem dicsőítő ének! Én nem hallgatom az igénytelen rádiós zenét. Nálam egész nap csak keresztény zenék szólnak!” Szomorúan néztem felháborodott arcára, és halkán így válaszoltam: „Bocsánat, de én zenészként nem éreztem semmi különbséget. Számomra

olyanok voltak ezek a dalok, mint a divatos slágercskék.” „Pedig ezek igazi, vidám dicsőítő énekek!” – szólalt meg büszkén és feldobódva ismerősöm...

Úgy hiszem, e történet is jól szemlélteti, mennyire becsaphatóak vagyunk a muzsika világában. Főként akkor, ha Isten szavát, „az evangéliumi esztétikát” félretéve a saját ízlésünk, akaratunk, kívánságunk szerint járunk el, és vizsgálódás nélkül követjük az aktuális trendet, a mai (keresztény) zenei divatot. Persze, ha a fentieket már végiggondoltuk, jön a következő dilemma: a gyakorlatban akkor *hogyan* tudjuk őszintén és méltóképpen kifejezni énekkel, zenével a *valódi* örömhírt, „a teljes örömet”? Kodály Zoltán így válaszol: „Erre... tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig.”

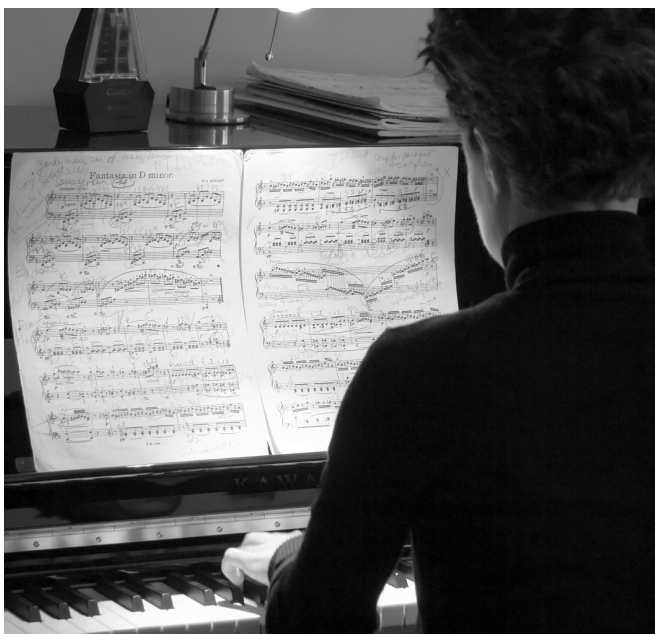
„Akiket megtanítottak az Úr énekeire, és mindnyájan képzettek voltak”

Nem véletlen, hogy az ószövetségi hívő nép körében a *zenei nevelésre* nagy hangsúlyt fektettek. Gondolhatunk itt a léviták igényes zenei szolgálatára, „akiket megtanítottak az Úr énekeire, és mindnyájan képzettek voltak”, valamint a prófétaiskolákban folyó zeneoktatásra. Tehát a muzsikát, az éneklést tanulnunk és *tanítanunk* kell. Az utóbbit még inkább, mert tudjuk, hogy a posztmodern (zene)fogyasztói társadalomban az emberek többsége szinte egyáltalán nem énekel, nem zenél. (A zenei kreativitás hiányáról később még részletesebben szólnunk. Addig is szeretettel hívunk és várunk mindenkit zenei műhelyünkbe: www.kreativzeneimuhely.hu)

Üres tankkal vagy kormány nélkül?

Persze ne úgy okítsunk, és ne úgy adjunk „példát”, ahogyan azt sokszor, sok helyen megtapasztalhatjuk: „... amennyiben sikerül a gyermeket és ifjat hozzászoktatni... az érzések elfojtásához, személytelenségekhez és a körülötte zajló mozzanatok jelentéktelenségének tudomásulvételéhez – éneklés stílusa,

üresen kongó szavak áradata, búskomor vagy üres tekintetek és rezzenéstelen arcok –, akkor eredményesen szocializáltuk egyházilag: megtanul semmit nem várni az istentisztelettől.” (Seitz Manfred – idézi: Kis Médea: *Istendicsőítés énekkel és étellel*. Kálvin Kiadó, Bp., 2012, 140. o.) Vagy valami egészen más fog várni – tehetnénk hozzá –, mert „az istentisztelet *érzelmi kiüresedésével* egyidejűleg jelentkezett az igény a *túláradó érzelmekben* gazdag istentiszteletre...” Hatás-ellenhatás. Találó hasonlattal mutatja be a keresztény zene mai helyzetét egyik orgonaművésznőnk: „Két autó van itt: Az egyiknek tele van a tankja, de kormányja nincs, a másiknak prima a kormányja, de nincs a tankjában semmi...” Szomorú, és egyre általánosabb jelenség ez. Főként akkor szomorú és tragikus, ha szembesülünk azzal, hogy a mennyei világ miképpen reagál az Istennel megbékélő ember döntésére: „*Örvendezés van az Isten an-*

gyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén.” Gondolkoztunk már ezen?

Ugye, senki sem gondolja, hogy ez a mennyei „örvendezés” egy *közömbös*, félszívvel való *nyöszögés*. („Príma a kormányja, de nincs a tankjában semmi.”) Mint ahogy azt sem hihetjük, hogy *túláradó* ömlengő érzelmeskedés vagy fülsiketítő *örjöngés*. („Tele van a tankja, de kormányja nincs.”) Joggal vetődhet fel a kérdést: De miért a végletek uralkodnak leginkább? Miért nem találjuk a középutat?

„Énekelek a lélekkel, de énekelek az értelemmel is”

Pál apostol már az őskeresztény korszakban figyelmeztetett a helyes középútra. Nem azt írta, hogy énekelek *lélektelenül*, de értelemmel. S azt sem, hogy énekelek *lélekkel*, de *értelmetlenül*. Ha alaposabban elolvassuk Pál gondolatmenetét a lelki ajándékokról (1Kor 12–14. fej.), akkor megérthetjük, hogy a *valódi* imádság, az Isten-dicsőítő ének nem a megromlott emberi természetünkben – „nem testből és vérből” – származik, hanem mindig Istentől jövő ihletéssel, a Szentlélek indíttatásából, a Lélek által, mert „ha imádkozom a Lélek indításából, értelemmel is imádkozom; ha énekelek a Lélek által, értelemmel is énekeljek” (Aranyos Biblia). A Lélektől jövő éneknek, dicsőítésnek pedig nagyon fontos ismertetőjegye a tudatosság, az értelem jelenléte, hiszen Jézus is a „*teljes elméből*” való imáadásra hív bennünket.

A zene és az emberi agy

A homloklebény a tudósok szerint (is) „az agy koronája”, s így egész lényünk ellenőrző központja, a gondolkodás, a lelkiség székhelye. Azért írom, hogy a tudósok szerint *is*, mert a Könyvek Könyve már több ezer évvel ezelőtt utalt arra, hogy Isten megismerésében, a Vele való kapcsolattartásban mekkora jelentősége van „a homlok” mögött található homloklebénynek. A helyes erkölcsi ítéletalkotásban tehát kulcsszerepet kap az agynak ez a része, s talán azért is éri ennyi – külső és belső – támadás. Gondolhatunk itt a tudatmódosító szerekre, de sajnos bizonyos zenékre is. „A zene az agyba az érzelmi régiókon (halántéklebény és limbikus rendszer)

keresztül jut be. Onnan némely zenefajta *pozitív* homloklebenyválaszt eredményez, amely befolyásolja az akaratot, az erkölcsi értékeket és a gondolkodási erőt. Más típusú zenék *csékély* homloklebenyválaszt váltanak ki, miközben *nagy érzelmi válaszokat* gerjesztenek jóformán logikai vagy erkölcsi mérlegelés nélkül.” (Dr. Neil Nedley: *A gondolkodás elvesztett művészete*. BIK Kiadó, Bp., 2013, 319. o.) De mely zenék tartoznak az utóbbi negatív csoportba? A teljesség igénye nélkül – most főleg csak a ritmusra koncentrálva – emelnék ki egy-két dolgot.

Rhythmos vagy groove?

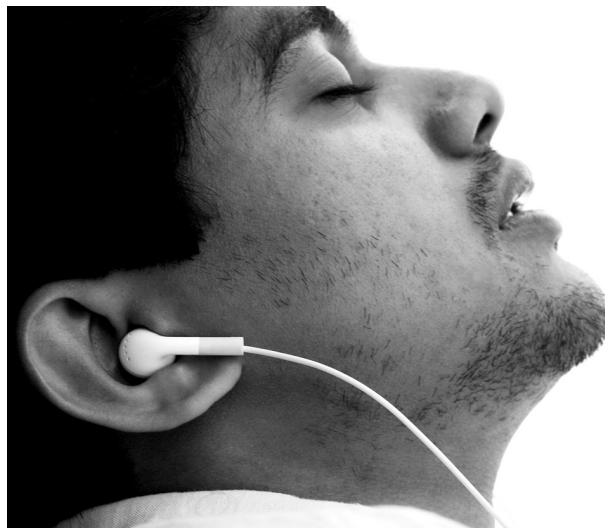
„A zene a dallam, a ritmus és a harmónia szer- ves, szétválaszthatatlan egysége.” (Pernye) A mai könnyűzene – azzal, hogy a ritmust (inkább csak az ütemet) *túlzottan* előtérbe helyezi – az előbb em- lített szerves egységet (egyensúlyt) bombázza szét. (Természetesen joggal mondhatja valaki, hogy „túlzó zenéket” találhatunk az ún. klasszikus zenék között is. S ez így igaz. Viszont azt szintén be kell látnunk, hogy azoknak jelenleg kevésbé hangsúlyos a szere- pük, mert szinte senki nem hallgatja őket.) De nem csak a *túlhangsúlyozás* okozza a problémát. „A termé- szetben minden – beleértve az emberi testet is – egy természetes ritmus szerint működik. A pulzus, a lég- zés, a beszéd, és még az agy is egy ritmikus mintát kö- vet. A test természetes ritmusával szembemenő zene kártékony hatású...” (Dr. Neil Nedley, i. m., 327. o.) A tapasztalatok és a kutatások azt mutatják, hogy erre a *károkozásra tökéletesen megfelel* az az erőtel- jes, monoton ritmika, amelyet a mai szórakoztatóipar groove-nak hív, s amelynek eredetét a nyugat-afrikai törzsek kultikus dobzenéjében találhatjuk meg.

Zárójelben viszont fontos megjegyeznünk, hogy az afrikai emberek ezeket az eksztatikus ritmusokat nem „koptatták” el, hanem csak bizonyos időközön- ként „használták”, és akkor is akusztikus dobokon. Ezzel szemben ma már *mindenhol és mindenkor* a mágikus vudu szertartás lebutított ritmikája ömlik ránk felturbózott hangerővel. Éppen ezért mond- hattam fiatalabb koromban az alábbi „nagy bölcses- séget”: „Jó húzós groove nélkül nincs is popzene.” S én már csak igazán tudhattam ezt, hiszen dobos- ként éppen elégszer megtapasztaltam! A mai keresz- tény könnyűzene ritmusvilágát tehát nem a válto-

zatos, a tudatot serkentő, dinamikus *rhythmos* (gör.: lefolyás, hullámmás) jellemzi, hanem a szétdarabo- ló, a sablonos *groove* (a folytonosan visszatérő vá- jat, árok). A hatás és ellenhatás itt is meghozta tehát végletes „gyümölcsét”, hiszen a tempótlan, ritmus- talan („nyöszögő”) éneklésre a válasz az az ekszta- tikus „dicsőítés” lett, amely a homloklebenyt kikerülő *ritmusmantrára* (groove-ra) épül. Arra a groove-ra, amely úgy kijárja („kivájja”) idegpályáinkat, hogy több hétig nem tudunk tőle szabadulni.

„Fülbemászó” – „agybamászó”

Mark Twain 1876-ban írt egy elbeszélést, amelyben „a narrátort ellehetetleníti egy »csilingelő versike»: *Rögtön teljesen a hatalmába kerített... Egész regge- li közben ott keringőzött az agyamban... Egy órán át keményen küzdöttem ellene, de hiába. A fejem csak dúdolta... Mentem a városban és arra lettem figyel- mes, hogy lábaim ennek a könyörtelen versikének a ritmusára járnak... Két nappal később a narrátor találkozik egy öreg barátjával, egy lelkésszel és fi- gyelmetlenül »megfertőzi» a versikével; a lelkész pedig véletlenül megfertőzi az egész gyülekezetet.” (Oliver Sacks: *Zenebolondok*. Akadémia Kiadó, Bp., 2010, 52. o.) A fenti történetet elolvastva egy vidéki lelkészről esete jutott eszembe. Néhány éve mondta el nekem őszintén, hogy bár ő nagyon *nem* szereti ezeket az újfajta dicsőítő énekeket, de be kellett lát- nia, hogy az emberek (főleg a fiatalok) csak úgy jön- nek be a templomba, ha ezeket éneklik. Így is lehet „fertőzni”? De maradjunk a fülférgenél. „A filmek*

vagy televíziós műsorok főcímenéi vagy a reklámenek nagyon sok embernél beindítanak... folyamatosokat. Ez nem véletlen, hiszen ezeket a zenéket úgy tervezik, hogy a zeneipar kifejezésével élve a hallgatók horogra akadjanak, tapadások legyenek, megtalálják az utat, mint a fülbemászó bogár, az ember fülébe vagy elméjébe; innen is a fülbemászó dallam kifejezés – bár joggal hívhatnánk »agybamászóknak« is őket. (Tréfásan »kognitív fertőző zenei anyagok«.)” (Oliver Sacks, i. m., 50. o.) A fenti minta alapján „legyártott” fülbemászó vallásos dallamocskák egyébként több veszélyt is rejtegetnek magukban.

A szürke fellebegés

Az egyik probléma – amelyről már cikksorozatunk előző részében is írtunk –, hogy a zene túl könnyű hangvétele Istenről homályos, hamis képet „farag”, s ezzel a hitben járás mélységeit is felhígítja.

„A mélységből kiáltok Hozzád, Uram!” lelki és zenei hozzáállását így váltja fel ma „a rossz zenén való fellebegés” szürke érzése, élménye. Másrészt az ilyen kellemesnek tűnő dallamok könnyűszerrel igazsággá formálnak olyan *kegyesnek látszó* gondolatokat, amelyek az Ige mérlegén súlytalanok és hamisak. Mert azt is fontos látnunk, hogy „az elsődlegesen közvetített üzenet nem a szövegen keresztül érkezik, hanem a zene által”. Tehát „a zene a kifejezés elsődleges eszköze”. (Dr. Neil Nedley, i. m., 324. o.) Gondoljunk arra, hogy „a hangadás *zeneisége* még a beszélt nyelvben is időnként több információt hordozhat, mint maga a nyelvi közlés tartalma”. (Maróthy János: *Zene és ember*. Zeneműkiadó, Bp., 1980, 37. o.) Egy kézzelfogható példa által nagyon egyszerűen megérthetjük ezt a jelenséget. Ha azt kiáltom az utcán, hogy „Segítség!”, akkor reflexszerűen mindenki oda kapja a fejét, mert azt gondolja, hogy bajban vagyok. Viszont próbáljuk meg ezt a szót gyöngéden, lágyan kiejteni. Vajon kiváltja-e így a szokásos reflexet? De tehetünk egy ellenpróbát is. Kiáltunk az utcán bármilyen szót (akár ezt: „zenetudomány”) magas hangon, görcsös szorított hangszínnel, nagy hangerővel. A jelenlévő emberek ebben az esetben is azt fogják érzékelni, hogy bajban vagyok, és nem a zenetudományról kezdenek el gondolkodni, elmélkedni. (A szöveg és a zene kapcsolatairól később még bővebben szólnunk.)

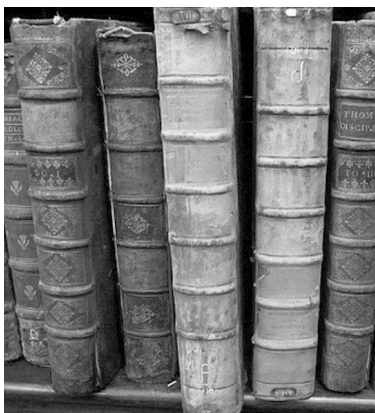
A fülféreg, az agyféreg és a pénz

Térjünk vissza azokra az előre gyártott „fülbemászó” dallamokra, amelyek a mai (keresztény) popdallamokban is szerepelnek, és amelyek úgy „bemásznak az ember fejébe, mint a kukac a rohadt almába”. Olvastam olyan emberről, akinek Frank Sinatra egyik dala olyannyira beragadt az agyába, hogy napokig, sőt hetekig akadályozta őt a gondolkodásában, lelki nyugalmában. A melódia szerzője egy óriási karriert befutott gazdag hollywoodi slágergyáros, aki ontotta magából az ilyen „megragadó, felejthetetlen” dallamokat. Nem véletlenül használják szerzeményeit ma is gyakran reklámfilmekben. Brad Pitt, a híres filmcsillag így nyilatkozott nemrégiben a szórakoztatóiparról: „A pénz mindig a művészet előtt lesz Hollywoodban.” Talán valami hasonló szemléletről tesz bizonyosságot az a világhálón publikált cikk is, amely szerint Amerikában a keresztény rock nagyobb bevételt jelent, mint a klasszikus és a jazz-zene együttvéve. Mit tanácsol Pál apostol? „Ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akaratja, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” (Rm 12,2)

Cikksorozatunk következő részében annak járunk utána, hogyan alakult ki napjaink egyik legnépszerűbb dicsőítő műfaja: a gospel. Addig is jól „megrostált” Zenéket kívánok!

Ferge Béla

www.kreativzeneimuhely.hu

AZ ELMÚLT ESZTENDŐ KÖNYVTERJESZTŐ TAPASZTALATAIBÓL

*„Menjetek el... és én tiveletek
vágyok minden nap...”*

Jézus Krisztus kijelentése, ígérete rendkívül felemelő, de egyben nagy felelősséget is jelent. Az elmúlt évben házaspárként, az együtt végzett könyvevangélista munka során e bibliai ígének mindkét oldalát átélhettük. Megtapasztalhattuk a felelősséget, mert az országot járva szembesültünk az emberek rendkívüli elcseszésével, kiszolgáltatottságával, szegénységével, testi betegségeivel és a különböző téveszmék nagyfokú elterjedésével, egyszóval azzal az emberhez nem méltó étellel, amely segítség után, az Isten fiainak megjelenése után kiált – származástól, vallástól, anyagi helyzetétől függetlenül.

Megtapasztalhattuk azonban az ígélet betöltését is, mert kézzelfogható volt, ahogy Isten előre elkészített helyzeteket, másodpercre időzített találkozásokat, segített a tartózkodást feloldani, az előítéletek falát lerontani, és talán idő-

ben jövő segítségként bekapogtatni. Így volt ez a szűkülő érintkezési lehetőségek dacára is. Ugyan a bizalmatlanság miatt már nem a házról házra járás a fő munkaterületünk, mégis van mód emberi kapcsolatokat építeni, érdeklődést találni az életmód vagy a bibliai témához közel álló könyvek, CD-k iránt. Iskolákat, bölcsődéket, kisebb helyeken a hivatalokat, a cégek irodáit, piacokat keresünk fel, és ott kérünk lehetőséget az árusításra.

Így jutottunk el ismét egy olyan város piacára is, ahol általában szerény érdeklődést szoktunk tapasztalni, azonban ha tehattuk, hetente egyszer mégis kiraktuk könyveinket. Azon a piaci napon egy idősebb hölgy nézegette egyik szép kivitelű, bibliai témájú festményeket ábrázoló könyvünket, és pár perc beszélgetés után megvette ajándéknak egy egyházi eseményhez.

Talán két hét múlva találkozunk újra, amikor rákérdeztem a könyv fogadtatására. Nagy örömmel újságolta, hogy az egy ajándékból végül kettő lett. Ugyanis

pár perccel a szertartás előtt érkezve felfedezték, hogy azt egyházuk legfőbb országos méltósága fogja tartani, ezért úgy döntöttek, hogy gyorsan ajánlást íratnak vele a könyv elejére, így teszik még értékesebbé az ajándékot. Ez meg is történt. „És a könyv tartalma tetszett?” – kérdeztem. „Ó, azóta a család és a tágabb rokonság is kiolvasta. Mindenkinek nagyon tetszett.”

Vajon ki szerkesztette így össze percre pontosan az eseményeket? Vajon a beírás nélkül is érdeklődött volna utána az egész rokonság? Isten tudta, mire volt szükségük!

Ugyanilyen csodát éltünk át, amikor karácsony előtt Nagynyárad környékén végeztünk munkát. Estefelé érkeztünk lakhelyünkre, és másnap már korán szerettünk volna a közeli városba indulni. Reggel azonban döbbenten láttuk, hogy a számunkra amúgy is ismeretlen falu teljesen ködben úszik, így azt sem tudtuk, mihez viszonyítsunk, merre induljunk. Úgy találomra, lassan gurulva fordultunk néhány utcát

a kihalt faluban, amikor annak szélén tanácstalanul megálltunk.

Elindultunk, megálltunk. Egyszer csak a semmiből előtűnt egy autó, és elment mellettünk. Ó, de kár, hogy nem intettük le! – gondoltam. Meglepetésemre azt láttam a tükröből, hogy ez az autó is megállt a falu szélén. Vajon min gondolkozott a sofőr? Kihez menjen először? Ki tudja... De miután visszatoltam, és iránymutatást kaptunk, hálát adtunk Istennek, hogy ebben a kiszolgáltatott helyzetben „elküldte az ő angyalát” segítségül, pont akkor és úgy, amikor és ahogyan szükségünk volt rá.

Isten kegyelmét tapasztaltuk akkor is, amikor egy zárkózott, óvatos falu óvodájában mutattuk meg könyveinket. Néhány könyvet vásároltak tőlünk, ennek kapcsán elkezdtünk beszélgetni az

egyik óvónővel, és kiderült, hogy mennyire tele van aggodással a lánnyáért, aki kortársaival nem találja a hangot, zárkózott, magányos. Kiderült, hogy képzett értelmiségi hölgyről van szó, aki még szépen hegedül is. Ekkor ötlött fel bennünk a gondolat: Hiszen nekünk van egy zenei táborunk, ahová hasonló érdeklődésű fiatalok és kevésbé fiatalok jöhetnek együtt zenélni, és a programok a Biblia köré fűződnek! Csodálatos volt tapasztalni, ahogy Isten reményt gyújtott egy csüggedt anyai szívben, s azt az örömet, amit két puszival fejezett ki a végén. Mindig emlékezni fogunk erre! Nagy hállával indultunk tovább, hisz éreztük, itt a menny Ura lehajolt egy teremtményéhez, és mi eszközök lehettünk a kezében.

Valaki ezt mondta erre: „Ugye, csak menni kell!” S ez valóban így

van, mert akkor lépten-nyomon hasonló tapasztalatokban lesz részünk – „csak menni kell”.

Szólhatnánk még arról a városi könyvtárról is, ahol 60 000 Ft értékű könyvet vettek pár nappal a pénz hozzáférési lehetőségének lejárta előtt, vagy a romos falusi közértről, ahol az alkoholisták és munkanélküliek látványa miatt majdnem elmenekültünk – és mégis! Könyvet vásároltak az ott dolgozók. A Lélek munkálkodott rajtunk, hogy ösztönös természetünk helyett a felülről jövő készítésnek engedjünk.

Mindezek után csak egyet mondhatunk: hisszük, hogy hasonló tapasztalatokat akar adni mindannyiunknak a mi Istenünk, csak „*menjetelek el... és én tiveletek vagyok minden nap*”.

Jóni Tibor és Zsuzsa

AZ ÚR HŰSÉGE

Kedves Testvérek! Örömmel osztom meg veletek a tapasztalatomat újonnan megjelent újságotokban, a *Kürtszóban*.

Hároméves ápolónői képzést kezdtem Budapesten, a János Kórházban, 1971-ben. Két évig minden nagyon jól ment. Hétfőn és szerdán volt a tanítás, a többi napokon dolgoztunk. Én minden vasárnap és az ünnepnapokon is dolgoztam, ezért minden szombatom és péntek estém szabad volt.

A harmadik év elején közölték velünk, hogy a tanítási napokat áttették szerdára és szombatra. Nagyon kétségbe estem, mert soha nem jártam szombaton isko-

lába. Mit csináljak most? Voltak a gyülekezetben, akik ezt mondták: menjél nyugodtan, az az egy év eltelik hamar, az a fontos, hogy elvégezd, és meglegyen az oklevelled. Mások mondták: ne menjél, légy hű a szombathoz, Isten fog rólad gondoskodni. Igazuk lett, mint az alábbiakból kitűnik.

Az év nyarán egy privát osztályon dolgoztam. Egy 60 év körüli hölgy feküdt ott, aki mielőtt hazament, ideadta nekem a címét, és ezt mondta: „Erzsike, ha bármilyen problémád lesz, gyere el hozzám, én segítek neked.” Most volt problémám, így hát felkerestem őt, és elmondtam neki a bánatomat. Ezt válaszolta: „Én is szombatot tartok, minden nehézséget

meg fogok neked oldani.” Leült, és elkezdett telefonálni. Kb. két óra hosszat beszélt, közben így szólította beszélgetőpartnereit: Jancsikám, Pistikém, Gyurikám stb. Mikor letette a kagylót, kérdeztem tőle, kikkel beszélt ilyen sokáig? Azt válaszolta: felhívtam a Parlamentben egy-két minisztert. Meglepődtem: ó, hát kivel ülök én itt szemben, a lakásán?! Utóbb tudtam csak meg, hogy egy felső tízezerhez tartozó zsidó származású hölgy volt.

Ezt mondta: „Kiveszlek téged onnan az iskolából, és idejössz a XIV. kerületbe, az Ilka utcába egy gyermekkórházba.” Ott a tanítás hétfőn és szerdán volt. A János Kórház igazgatónője a következőt

írta a leckekönyvembe, amit még ma is őrzök: „Tanulmányait önkenyvesen megszakította 1973. okt. 11-én. Más egészségügyi szakiskolába csak hozzájárulásunkkal vehető fel. B. Z.-né igazgató.” Mikor ezt láttam, elszörnyülködtem. Mutattam az említett hölgynek, a segítőmnek. Ő egy kézlegyintés és egy mosoly kíséretében csak ennyit mondott: „Ez nem érdekel minket.”

Egyik napról a másikra újszólván becsöppentem a csecsemő- és gyermekkórház egyik osztályára és tanfolyamára. Az ottani igazgatónő sem tudta mire vélni a dolgot. Egyszer nagyon óvatosan azt kérdezte tőlem: Az én apám egy nagyon befolyásos ember, ugye? Mondtam, igen. Az én Atyámnak nagy befolyása van, mert Ő teremtette az egész Világegyetemet, és Ő is tartja fenn. Nézett rám, mintha egy másik bolygóról pottyantam volna elé.

Közölték velem, hogy december elején lesz egy nagy vizsga az utóbbi két év anyagából, és ha le tudok vizsgázni a többiekkel, maradhatok az iskolában. Megint nagyon megijedtem. Mentem ismét a hölgyhöz, aki most így vigasztalt. „Erzsikém, a jó Isten meg fog téged segíteni.”

Én a János Kórházban felnőttápoló szakot tanultam, itt pedig csecsemő- és gyermekápoló képzés volt. A tantárgyak sokban különböztek. Kb. 30 kérdést kaptunk minden tantárgyhoz, és én ezekből kb. 5 kérdést tudtam csak kidolgozni és valamelyest megtanulni a rendelkezésemre álló rövid idő alatt. A vizsgán kérdéseket kellett húzni. Itt már lehetetlen volt minden emberi segítség. Csak egyedül a mi hatalmas, szerető Istenünkre támaszkodhattam. És megtörtént a csoda: minden tantárgyból az első 5 kérdésből húztam, amit megta-

nultam. Így le tudtam vizsgázni, és be tudtam fejezni a harmadik évetem.

Később kérdeztem ettől az aszszonytól, hogy csak nekem adta oda a címét, vagy másnak is? Azt felelte: „Senki másnak, egyedül neked, mert valami indított rá, hogy odaadjam.” Ennek a nőnek a szíve nem aranyból, hanem gyémántból volt, mert segített mindenhol mindenkin, akin csak tudott.

Megtanultam egy életre: Csak akkor tud Isten hatalma, segítségem megnyilvánulni az életünkben, ha hűek maradunk a bibliai alapelvekhez, és nem kötünk kompromisszumot. Csakis ebben az esetben tudunk csodálatos tapasztalatokat szerezni Vele.

Ezt kívánom minden őszinte, törekvő hittestvéremnek is Magyarországon, és az egész világon.

Seelbach Erzsébet (Németország)

ERŐ – ERŐTLENSÉG ÁLTAL

2006-ban tértem meg. Csodálatos érzés volt számomra felfedezni, hogy van Isten, hogy Ő él, és hogy a Biblia az ő kinyilatkoztatása. Ez maga volt a csoda. Felfedezésemet, megértésemet elkezdtem megosztani a feleségemmel is, de mindez nem érintette meg. Ezután még többet beszéltem neki Istenről, majd másként beszéltem neki, de így sem érintette meg. Mindeközben folyamatosan imádkoztam érte, többször böjtöltem is, hogy Isten vezesse őt megtérésre, hogy megláthassa ennek

az útnak a szépségét és értékét, és szabadulni tudjon a világ vonzásából, de ő csak ellenállt Isten szeretetének és hívásának.

Teltek az évek, született még két gyermekünk, így már három csodálatos gyermeket neveltünk. Boldog voltam, csak az fájt, hogy a feleségemnél továbbra sem történt semmi változás.

Néhány hónappal ezelőtt aztán megváltozott minden, igaz, nem olyan irányban, ahogy vártam, amiért évek óta imádkoztam. Feleségem bejelentette, hogy van valakije. Kapcsolatot kezdett egy férfival, egy családós férfival, és kijelentette, hogy nem kíván

velem tovább együtt élni, mert eltökélte, hogy vele folytatja tovább az életét.

Egy világ omlott össze bennem. Minden megingott. Összeomlottam. Csak egy valami állt stabilan bennem: Isten segít! Komoly könnyörgéssel fordultam hozzá.

Az eredmény nem maradt el, bár megint nem úgy történt, ahogy vártam. Feleségem részéről ugyan nem változott semmi, az alapprobléma megmaradt az életben, de erőt kaptam az elhordozásához.

Érdekes, hogy a bajok között Istenhez fordulva sokszor nem az történik, mint ami váránk:

rendbe jön a családi életem, lesz egy jól fizető állásom, megszűnik minden nyomorúságom, betegségem, szeretni fognak az emberek. Ehelyett kívülről, látszatra szinte semmi nem történik, belül viszont annál inkább. És ezek komoly belső történések! Egyfajta isteni paradoxon, hogy úgy lesz az ember belül egyre erősebb, bölcsőbb, engedelmesebb, nagyobb hitű és önzetlenebb, hogy közben megmarad a nyomorában, problémáiban, sőt ha lehet, még jobban el is borítják azok.

Családi problémám nem oldódott meg, inkább még jobban kiéleződött, emberileg nem látszik semmi értelmes megoldás. Ráadásul senki sincs a környezetemben, aki értené, megértené, vagy akit legalább egy kicsit is érdekelne az Isten-hitem, és ne tenne megjegyzést így vagy úgy, mert mindenki szerint, ha volna Isten, akkor a fentebb felsorolt dolgokat vinné végbe az életemben. Azok között, akik fontosak nekem, szerettem, családom, barátaim, teljesen egyedül vagyok.

Mégis erős, és egyre erősebb vagyok Isten kegyelméből, még ha ezt senki nem is látja. Pál apostol hasonló tapasztalatról tesz bizonyosságot. Azt írja, háromszor könyörgött Istennek, hogy szaba-

dítsa meg őt a bajából. Isten ezt válaszolta neki: *„Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.”*

Én is hálát adok Istennek az Ő csodálatos voltaért. Erőtlen voltam, és erős lettem. Megértettem, hogy életünk különböző megpróbáltatásait, viszontagságainkat, problémáinkat, ha elfogadjuk, és nem állunk ellen, hanem felvesszük és hordozzuk az Istentől kapott erkölcsi normák, a Lélek gyümölcsei szerint, akkor egészen biztos, hogy jól jövünk ki belőlük végül, és gazdagodni fogunk általuk. Ha viszont ellenállunk, lázadunk, panaszkodunk, akkor a hatásuk alá kerülünk, és felőrölnek minket. Mert amit mi

nem győzünk le, az fog legyőzni minket.

Megtanultam, ha bajaink közepette Istenhez fordulunk, Ő mindig segít. Sokszor nem úgy, ahogyan várnánk. Nem emel ki a bajból, hanem naponként ad erőt elhordozásához. Ezáltal tanít, formál és erősít, hogy kiformalódjának életünkben a Lélek gyümölcsei. Ugyanakkora csoda ez, mintha egy csapásra megszüntetné minden nehézségünket és nyomorúságunkat – vagy talán még ennél is nagyobb.

„Nagy örömet dicsekszem azért az én gyengeségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem.”

Sz. J.

Szeretnénk kiadványunkat minél több helyre eljuttatni, ezért örömmel fogadjuk a lap fenntartására szánt adományokat, amelyeket köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon:

VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004.

Akinek nehézségekbe ütközik az alábbi számlaszámra történő befizetés, ezeken az elérhetőségeken kereshet minket: kurtszo@kurtszo.hu; 06-30/619-5901.

Az észrevételeket, a kérdéseket és a megjelentetésre szánt írásokat szintén a kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk.

A szerkesztők